

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

oktober 2012 | jaargang 16 | #08

Illustratrice An Candaele

**'Het mooiste
is beginnen'**

Marathonloper
Lander Van Droogenbroeck

**'Ik loop alleen
tegen mezelf'**

Reuze*Randplan

Op ontdekking in eigen streek

**Coöperatie helpt
boer en tuinder**

Gemeenteraadsverkiezingen
14 oktober 2012

De uitdagingen voor de Vlaamse Rand

+ AGENDA

New York-Drogenbos

Het werk van Jan Yoors

Nancy Verbinnen uit Elewijt werd vorige maand door Pascale De Snijder aangeduid om **deketting** voort te zetten. Nancy geeft in Diegem Nederlands aan anderstalige ouders.

onze kinderen zorg te dragen voor het milieu. Ik let op mijn ecologische voetafdruk en hoef niet elk jaar een vliegtuigreis.'

Thuis

'We wonen graag in de Rand, we voelen ons hier thuis. Ik heb zelf als kind op straat gespeeld in Machelen. We wonen nu in een doodlopende straat waar onze drie kinderen op straat kunnen spelen. Dat vind ik belangrijk. Dat kan je in Brussel niet. Daar zijn mensen veel meer gejaagd. In de Rand heb je meer en een warmer contact met de bureu. De mensen helpen mekaar. Ik vind randbewoners ook hoffelijker dan stadsbewoners. Toch mag je geen oogkleppen hebben voor de problemen die er zijn. Neem bijvoorbeeld de armoede. Die zie je in Brussel alle dagen op straat. Daklozen die rondzwerven met hun kinderen: schrijnend. Zonder belerend te willen zijn, wil ik onze kinderen het besef meegeven dat het niet evident is om een comfortabel huis en een tuin te hebben.'

Brussel vlakbij

'Wat cultuurbeleving betreft, vind ik de Rand schitterend. Culturele centra zijn er genoeg. Er zijn ook sympathieke festivalletjes, maar zo'n festival zoals *Boterhammen in het Park* in Brussel is toch uniek. Brussel is voor ons nooit ver weg. Ik kan er echt van genieten om met de familie naar het Josaphatpark een ijsje te gaan eten of te picknicken. Toen we in Schaarbeek woonden, deden we dat vaak. Ook fijn zijn de talrijke hippe terrasjes in het centrum van Brussel. Brussel is tof om uit nostalgie nog eens te bezoeken, maar de groene Rand met ons huis en tuin, is onze vaste stek geworden.

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

Consuminderen

Nancy Verbinnen is geboren in Vilvoorde, groeide op in Machelen en woonde daarna vijftien jaar in Schaarbeek. 'We wilden naar het platteland en zijn met ons gezin in Elewijt komen wonen, vlakbij de grens met Vilvoorde, waar we nu zes jaar wonen. Ik heb twintig jaar als communicatiemanager gewerkt in reclamebureaus in Brussel en wilde iets anders. Ik heb mijn loopbaan twee jaar geleden een volledig andere wending gegeven. In de reclame is het een wedren waar alles rond overconsumptie draait, terwijl ik net wil *consuminderen*. Ik wil me nuttig maken voor de maatschappij en zocht naar een job met een meer nobele doelstelling. Ik volgde een lerarenopleiding en ben les gaan geven in het volwassenenonderwijs. In Diegem geef ik Nederlands aan anderstalige ouders van leerlingen in het basisonderwijs. Om de drempel te verlagen, worden de lessen in de school van hun kind gegeven. Na een jaar kunnen ze zich al wat redden in het Nederlands. Ze zijn dan ook zeer gemotiveerd. Het is de bedoeling dat ze de agenda van hun kind, maar ook gewone briefwisseling kunnen lezen en begrijpen. Integratie op school kan je pas bereiken als ook de ouders er zich goed voelen. Ik geef les aan Franstalige Belgen en aan anderstaligen die uit alle windrichtingen komen. Of we het nu willen of niet, we evolueren naar een multiculturele maatschappij. Verscheidenheid van cultuur kan ons blikveld verruimen. Soms vragen mensen mij of ik het niet erg vind dat ik mijn firmawagen en tankkaart moest opgeven. Zeker niet, integendeel. Ik heb geen auto meer en doe nu zoveel mogelijk met de fiets. Ik stimuleer ook onze kinderen om zich zoveel mogelijk met de fiets te verplaatsen. Er zijn hier overigens fantastische wandel- en fietsroutes. We leren

inhoud

AGENDA BINNENIN

13

Illustratrice An Candaele 'Het mooiste is beginnen'

04 De uitdagingen voor de Vlaamse Rand

Op 14 oktober kan je met jouw stem mee het beleid bepalen van je gemeente en de provincie Vlaams-Brabant. Drie bevoorrechte getuigen duiden voor ons de belangrijkste politieke en maatschappelijke uitdagingen voor de Vlaamse Rand aan.

FR

12 Mogelijke verschuivingen door vele nieuwkomers

Het staat nu al vast dat er na de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober in de Vlaamse Rand heel wat nieuwe burgemeesters beëdigd zullen worden. Een opvallend groot aantal burgemeesters in de Rand kapt immers met de politiek of is niet langer lijsttrekker.

26 Coöperatie helpt boer en tuinder

Landbouwers, tuinders en producenten van artisanale producten uit het Pajottenland richten een coöperatie op om hun producten te promoten en gericht bij de klanten te brengen. 'Een dergelijke coöperatie voor marketing en distributie is uniek in Vlaanderen en België.'

EN

02 deketting

06 vanassetotzaventem

09 mijngedacht

16 bouwwerk

24 opstap

25 dekijker

26 natuurlijk

29 kwestie van maak

30 lostinderand

32 gemengde gevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | Realisatie vzw 'de Rand' | Hoofdredactie Geert Selleslach | Eindredactie en coördinatie Ingrid Laporte | Vormgeving Jansen & Janssen, Gent | Fotografie Filip Claessens en David Legréve | Druk Roularta, Roeselare | Redactieadres Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | Verantwoordelijke uitgever Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Gemeenteraadsverkiezingen 14 oktober 2012

De uitdagingen voor de

Op 14 oktober trekken we naar de stembus om onze vertegenwoordigers in de lokale en provinciale besturen aan te duiden. Jouw keuze zal de komende zes jaar mee het beleid bepalen van je gemeente en de provincie Vlaams-Brabant. Wij vroegen ons af wat de belangrijkste uitdagingen zijn voor de Vlaamse Rand.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

Wij legden ons oor te luister bij drie bevoorrechte getuigen: Jan De Craen, Josée Lemaître en Jean-Marie Geurts. De Craen was jarenlang burgemeester en schepen in Dilbeek en is sinds twee jaar voorzitter van de vzw 'de Rand'. Josée Lemaître is administrateur-generaal van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, die diverse studies over de Vlaamse Rand publiceerde. Jean-Marie Geurts was 27 jaar OCMW-voorzitter in Wemmel en zet er dit jaar een punt achter.

Gemeenschapsleven

Jan De Craen: 'Een van de belangrijkste uitdagingen is het behoud van het Nederlandstalige karakter van de regio; een voorwaarde om het gemeenschapsleven en het sociaal weefsel overeind te houden.' Volgens De Craen is het niet meer de traditionele verfransing door de rijke Franstalige bourgeoisie die een bedreiging vormt, maar de internationalisering die hier zoveel sterker is dan elders in Vlaanderen. 'Het komt er op aan die bonte internationale gemeenschap niet krampachtig af te stoten, maar respectvol, complexloos en zelfbewust met een positieve boodschap welkom te heten en op die manier voor ons te winnen. We moeten hen verleiden tot integratie in onze samenleving en het aanleren van onze taal, door onze schitterende troeven uit te spelen

zoals een sterk onderwijs, de vele jobs en de mooie sociaal-culturele infrastructuur. Lokale besturen zouden, net zoals vzw 'de Rand' taalstimulerende acties op touw moeten zetten die dichtbij de bevolking staan.'

Groen versus wonen

Een tweede uitdaging is een goed evenwicht te vinden tussen het behoud van de Groene Rand en het creëren van betaalbare woongelegenheden opdat jongeren in hun gemeente kunnen blijven wonen. Jan De Craen: 'Het is geen eenvoudige oefening omdat we jarenlang gevochten hebben voor het behoud van het groene karakter van onze regio. De woonprijzen zijn hier echter zo veel duurder dan elders, wat veel jonge gezinnen voor problemen stelt. Er zijn nog steeds woonuitbreidingsgebieden die aangesneden kunnen worden en gecontroleerd verkocht. Dit laatste impliceert dat men voorrang geeft aan mensen met wortels in de eigen gemeente of in het plaatselijke gemeenschapsleven.' De gemeentebesturen moeten proberen op dit proces een zo groot mogelijke greep te krijgen, vooral op lange termijn plannen en creatieve oplossingen zoeken. Het budget van Vlabinvest, de Vlaamse instelling die het wonen in de Rand betaalbaar moet maken, moet sterk worden opgetrokken.

Andere belangrijke uitdagingen zijn volgens De Craen de kinderopvang en de kwali-

teit van de mobiliteit. 'Op sociaal vlak moet prioritaire aandacht uitgaan naar de oprichting van Nederlandstalige kinderkribben. Er zouden tientallen initiatieven moeten komen zoals het Kraaiennestje in Kraainem.' Voorts wijst hij op de mobiliteitsproblemen. 'Het is als gemeente niet altijd evident om daar iets aan te doen, maar de toestand van vele voet- en fietspaden in de meeste gemeenten van de Rand is slecht. Er zijn niet alleen te weinig fietspaden, de bestaande zijn vaak slecht onderhouden.' De Craen pleit ook voor meer radiale busverbindingen tussen kerngemeenten in de Rand, bijvoorbeeld tussen Asse en Dilbeek. 'Ook dit is een belangrijk element in het sociaal weefsel van de Rand.'

Zorgaanbod en financiën

Een eerste belangrijke uitdaging voor de lokale besturen is voor Josée Lemaître het zorgaanbod, zowel voor jongeren als voor ouderen. 'Het aantal erkende plaatsen in rusthuizen daalde in de periode 2000-2011 in de facilititeitengemeenten van 738 naar 597. In de andere gemeenten van de Rand was er een toename van 2.798 tot 3.135. In de facilititeitengemeenten was in 2011 slechts 60,8 procent gerealiseerd van wat geprogrammeerd is. Elders in de Rand is dat 65,4 procent. Dat is dus zeker een knelpunt. Bij de serviceflats daalt dit percentage respectievelijk tot 29,6 en 23,5 procent. Vier facilititeitengemeenten hebben geen enkele serviceflat, terwijl daar in deze residentiële gemeenten toch zeker vraag naar moet zijn', aldus Lemaître. Zij bevestigt het vermoeden van De Craen dat verschillende gemeenten de normen voor voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang niet halen. Ook op vlak van sociale huisvesting is het aanbod mager. Het aanbod aan sociale appartementen (met inbegrip van leegstand) steeg in de periode 2002-2010 van 3.575 tot 3.852, maar het aanbod aan sociale woningen daalde in die periode van 3.111 tot 3.050. 'Ook hier merken we dat bepaalde gemeenten nauwelijks aanbod hebben. De bevolking is hier

FR Les défis pour le Vlaamse Rand

Le 14 octobre, nous allons voter pour désigner nos représentants dans les administrations locales et provinciales. Votre choix aidera à définir la politique dans votre commune et la province du Brabant flamand dans les six années à venir. Nous nous sommes interrogés sur les défis principaux pour le Vlaamse Rand et avons parlé à cette fin avec trois témoins privilégiés: Jan De Craen, Josée Lemaître et Jean-Marie Geurts. Leur expérience leur per-

met de distiller les grands défis suivants: la sauvegarde du caractère et de la vie communautaire néerlandophone, l'équilibre entre le caractère vert de la région et des logements abordables, la qualité de la mobilité, le manque de maisons de repos, de serviceflats, de crèches et de logements sociaux, la situation financière des communes, le vieillissement et l'accueil des allochtones et des personnes endettées.

Vlaamse Rand

weliswaar rijker dan gemiddeld, maar er leven toch heel wat mensen met een laag inkomen.'

Ook de financiële toestand baart zorgen in een aantal gemeenten van de Vlaamse Rand. 'Als je naar de lokale belastingen kijkt, merk je dat de opcentiemen op de onroerende voorheffing in de Rand gemiddeld 987 bedraagt, wat lager is dan de 1.340 gemiddeld in het Vlaams Gewest. Ook de aanvullende personenbelasting van 6,6 procent is lager dan het Vlaamse gemiddelde van 7,2. Omdat de inwoners in de Rand gemiddeld veel rijker zijn, brengt elk opcentiem en percentage aanvullende belasting hier echter veel meer op voor de gemeentekas.' Desondanks kampen een aantal gemeenten met tamelijk hoge schulden. De gemeenten van de Vlaamse Rand kampten in 2010 gemiddeld met een schuld van 1.258 euro per inwoner tegenover 1.253 euro gemiddeld. 'In een aantal gemeenten merk je pieken, zoals Zaventem met een schuld van 2.754 euro per inwoner, Machelen met 2.436 en Kraainem met 1.745. Gemeenten zoals Sint-Genesius-Rode (411 euro), Drogenbos (446 euro) en Beersel (494 euro) daarentegen hebben nauwelijks schulden.'

Sociale uitdagingen

Jean-Marie Geurts focust als OCMW-voorzitter vooral op problemen van sociale aard. 'Een eerste uitdaging voor de gemeenten is de toenemende vergrijzing. Vanaf tachtig jaar worden mensen geconfronteerd met tal van problemen. Het beleid moet hiervoor vooral de thuiszorg goed uitbouwen. Ondanks de verouderende bevolking hebben we door de uitbouw van de thuiszorg in Wemmel nu minder mensen in rusthuizen dan pakweg twintig jaar geleden. Opname in rusthuisbedden blijft voor een aantal personen echter noodzakelijk. In de Vlaamse Rand is op een aantal plaatsen nood aan bijkomende residentiële opvangcapaciteit.' Geurts maakt zich bovendien zorgen of al die bijkomende opvang betaalbaar zal blijven voor de betrokken senioren, maar ook voor de samenleving.

'Daarnaast hebben we in Wemmel in de loop van de jaren een sterke toename gehad van personen die buiten het sociale opvangnetwerk vallen en bijvoorbeeld geen recht hebben op werklozensteun. In het begin ging het vooral om autochtonen met weinig opleiding en vaak een verslavingsprobleem. Dan is er de grote inwijking gekomen vanuit Brussel, in mindere mate ook vanuit Wallonië, met vooral mensen die al generaties na mekaar arm zijn. We hebben hen een sociale tewerkstelling aangeboden via het OCMW-artikel 60 en zo geprobeerd hen te la-

ten doorstromen naar het normale arbeids-circuit. Sinds enkele jaren doen ook steeds meer allochtonen op onze diensten beroep. Deze groep is veel moeilijker te helpen omdat ze bovenop het gebrek aan opleiding kampen met een nog grotere taalachterstand. Ze hebben ook een andere culturele achtergrond wat de integratie bemoeilijkt. We bieden hen technische opleidingen en taalopleidingen aan om hen zo aan werk te helpen.' Geurts wijst er tot slot op dat er nog een ander toenemend probleem rijst, namelijk het aantal mensen met schulden.

Feestje x twee

WEMMEL Het laatste weekend van oktober wordt er flink gefeest in het Wemmelse gemeenschapscentrum de Zandloper. 'Daarvoor hebben we twee goede redenen', zegt centrumverantwoordelijke Gwennan Dekens. 'De Zandloper bestaat 25 jaar en de Nederlandse Cultuurraad van Wommel viert zijn 40e verjaardag. Op zaterdag 27 oktober nodigen we iedereen uit voor een receptie en een uitgebreid cultuurprogramma. Er zijn over de hele Zandloper negen voorstellingen te zien, waaruit het publiek er drie kan kiezen. De avond wordt afgesloten met een jazzcafé in de grote zaal. Op zondag zetten we de deuren open voor jong en oud met een Actiedag XL. Je kan in ons gemeenschapscentrum deelnemen aan verschillende workshops of gewoon een kijkje komen nemen. Om 16.30 uur stellen we de verrukkelijke Zandlopertaart voor, die speciaal voor de gelegenheid werd ontworpen. Iedereen is welkom om mee te komen smullen.' ■ TD

i Het feestweekend in GC de Zandloper in Wommel heeft plaats op zaterdag 27 en zondag 28 oktober. Meer informatie vind je op www.dezandloper.be

Vernieuwd Felix Sohiecentrum uit de startblokken

HOEILAART De gemeente Hoeilaart pronkt sinds kort met zijn vernieuwde gemeenschapscentrum Felix Sohie. Na twee jaar werkzaamheden kunnen de inwoners van Hoeilaart en omstreken terecht in een centrum dat weer helemaal aangepast is aan de vereisten van de moderne tijd. Eén vleugel van het oude gebouw werd volledig gerenoveerd; er naast kwam een nieuw-

bouw. Het Felix Sohiecentrum herbergt de bibliotheek, de dienst cultuur en toerisme, een theaterzaal, een polyvalente zaal, vergaderlokalen en ateliers voor kunstverenigingen. Dit najaar staan er onder meer een aantal toneelvoorstellingen en concerten van lokale verenigingen op het programma en ook illusionist Gili en zanger-acteur Johnny Voners staan er op de planken. ■ TD

demaand ►

Geboren en getogen Vossemaar Miel Puttemans kreeg het erburgerschap van de gemeente **Tervuren**. Op de Olympische Spelen van 1972 behaalde Puttemans een zilveren medaille op de 10.000 meter en eindigde hij vijfde op de 5.000 meter. ► Om te voorkomen dat het nog binnen regent in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van **Alsemberg** wordt bin-

nenkort het dak gerestaureerd. ► De provincie Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand' stelden het nieuwe kleuterzakwoordenboekje voor in het Sint-Ascanusinstituut in **Asse**. Bedoeling is dat ouders via het woordenboekje beter kunnen communiceren met de school. ► Omdat het aantal interventies van de brandweer van **Halle** sinds de verhuizing naar de nieuwe

kazerne eind april is verdubbeld, vraagt de commandant meer personeel. ► Het schepencollege van **Dilbeek** heeft een vergunning afgeleverd voor het gedeeltelijk verbouwen en herbouwen van de voormalige Sint-Wivina-abdij in **Groot-Bijgaarden**. Daar komen onder meer 65 serviceflats met zorgvoorzieningen. ► De leerlingen van de gemeentelijke

Wegwijzers voor snelle fietsers

VLAAMSE RAND De provincie Vlaams-Brabant heeft nieuwe wegwijzers geplaatst langs de hoge snelheidsfietsroute tussen Leuven en Brussel. Op die manier moeten nog meer fietsers langs de veilige fietspaden tussen de twee steden geleid worden. 'Deze snelle route volgt grotendeels de spoorweg. De nieuwe blauwe wegwijzers met fiets-symbool staan over het hele traject en zijn natuurlijk vooral handig op plaatsen waar de route afwijkt van de sporen', legt Frederik

Pousset van de dienst mobiliteit van de provincie Vlaams-Brabant uit. 'Aan de stations van onder meer Nossegem en Zaventem staan overzichtsbornen die meer informatie geven over de route.' De hoge snelheidsfietsroute start aan het station van Leuven en loopt langs het traject van de hogesnelheidstrein over het grondgebied van de gemeenten Leuven, Herent, Kortenberg en Zaventem en sluit dan aan op het fietsnetwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.' ■ TD

Lekker Overijse

OVERIJSE De gemeente Overijse volgt Afligem op als lekkerste gemeente van Vlaams-Brabant. De gemeente mag twee jaar de titel van *Ambassadeur van Vlaanderen Lekker Land* dragen. Overijse haalde het van 24 andere Vlaams-Brabantse gemeenten dankzij zijn befaamde tafeldruif. De komende twee jaar speelt Overijse zijn titel van ambassadeur ten volle uit. Dat betekent dat de sappige druif met haar karakteristieke donslaagje overal zal opduiken. In het bezoekerscentrum Druif

kan je doorlopend naar een interactieve tentoonstelling over de geheimen van de tafeldruif, je kan druivenreses bezoeken of een cursus druiven telen volgen. Maar de tafeldruif moet je natuurlijk vooral proeven en ook dat kan want 22 horecazen in Overijse serveren gerechten met druiven of afgeleide producten. Zo kan je bijvoorbeeld genieten van een druivenarrangement in een hotel, een sangria met tafeldruiven of ambachtelijk druivenijs, druiventartaart en schuimwijn. ■ TD

Vragen over het einde van het leven

WEMMEL Het Forum Palliatieve Zorg houdt op 10 oktober een opendeurdag in het Academisch Medisch Centrum in Wemmel. 'We nemen het initiatief omdat we merken dat heel wat mensen uit de eerstelijnszorg, maar ook mensen met een levensbedreigende ziekte en hun familie niet goed weten waarvoor ze allemaal bij ons terecht kunnen', zegt Christina Vanderhaeghe, coördinator van het Forum Palliatieve Zorg. 'Tijdens de opendeurdag kan je met je vragen terecht bij zes organisaties die werken rond palliatieve zorg en levens-eindevragen. Daarnaast kan je ook lezingen bijwonen over palliatieve zorg en rouw. Er is ook een lunchdebat over therapeutische hardnekkigheid bij levensbedreigende ziekten en bij het levenseinde.' ■ TD

i De opendeurdag vindt plaats op 10 oktober van 9.30 tot 17.30 uur in het Academisch Medisch Centrum, J. Vander Vekenstraat 158, Wemmel. Meer informatie vind je op www.forumpalliatievezorg.be

basisschool **Tervuren** konden na vier jaar bouwen, verbouwen en verhuizen hun nieuwe lokalen in gebruik nemen. ► Op de luchthaven van **Zaventem** is de allereerste Boeing 787, ofwel de *Dreamliner*, geland. Het vliegtuig is zo groot

dat Brussels Airport een nieuwe onderhoudshal moet bouwen.

► In **Wolvertem** zijn de 43 serviceflats van de residentie Ter Wolven in gebruik genomen.

► In **Zaventem** bouwt woonzorgcentrum Sint-Antonius een nieuw dagcentrum en

achttien serviceflats op de site van Ons Huis in de Stationsstraat.

► De familie Dewit, druiventelers uit **Overijse**, vierde hun 100-jarig jubileum. ► De 32e editie van de Gordel lokte bijna 30.000 deelnemers, heel wat minder dan de jaren voordien. In 2013 komt er een nieuwe formule. ► Tijdens deze laatste Gordel oude stijl moest **Alseberg Sint-Genesius-Rode**

vervangen als trefpunt omdat de burgemeester van Rode geen toestemming wilde verlenen voor de start en aankomst van de Gordel in haar gemeente. ► Het onderhoud van het viaduct van de E40 in **Kraainem** zal dit jaar maar voor de helft af geraken. De werkzaamheden in de richting van Leuven zijn uitgesteld tot volgende zomer. ► De 160 leerlingen

Het moeras

DROGENBOS Het gemeentebestuur van Drogenbos en het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei werken samen aan een ambitieus diversiteitsproject dat de naam *Het Moeras* kreeg. 'Op een braakliggend terrein tussen de Verlengde Stallestraat en de Grote Baan creëren we een groene ruimte van om en bij de vijf hectare waar fauna en flora alle kansen krijgen', legt projectcoördinator Marleen Maldeghe uit. 'De hoogstamboomgaard van het FeliXart Mu-

seum wordt uitgebreid. In het meest drassige gedeelte gaan we een grote poel aanleggen en er komen extra knotbomen. Er komt ook een groen fietspad in grindgazon. De uiteindelijke bedoeling is om een kwalitatieve verbinding te maken tussen de groene wandeling van het Brussels Gewest en de meer zuidelijk gelegen groene ruimtes zoals de Zennebeemden. De werkzaamheden voor *Het Moeras* in Drogenbos starten over enkele maanden en zullen ongeveer een jaar duren.' ■ TD

RandKrant op het net

WEMMEL RandKrant, het maandblad voor de inwoners van de Rand, heeft sinds kort een eigen stek op het wereldwijde web. Op www.randkrant.be vind je voortaan niet alleen de digitale versie van het tijdschrift, maar ook een heleboel extra informatie. 'RandKrant bestaat vijftien jaar en was sinds tien jaar te lezen via de website van vzw 'de Rand', maar nu hebben we eindelijk onze eigen webstek', vertelt Geert Selleslach, hoofdredacteur van RandKrant. 'Op www.randkrant.be kan je alle nummers van RandKrant

sinds de start in 1997 bekijken. Via een eenvoudige zoekfunctie kan je heel makkelijk op trefwoorden zoeken en zo in ons archief snuisteren. Op de website staan ook een aantal extra rubrieken die je niet in de gedrukte versie vindt. Zo zal je binnenkort bijvoorbeeld in *The making of* kunnen lezen hoe bepaalde artikels of foto's tot stand kwamen. In de rubriek *Over de grens* komen in blogstijl korte stukjes die reiken over de taalgrens, de landsgrens of de mentale grens. In *De keuze* laten we programmatoren van cultuur- en gemeenschapscentra uit de Rand aan het woord. Kortom, dankzij de nieuwe website wordt RandKrant zichtbaarder en krijgt ons tijdschrift een extra dimensie.' ■ TD

Leki voor Afrika

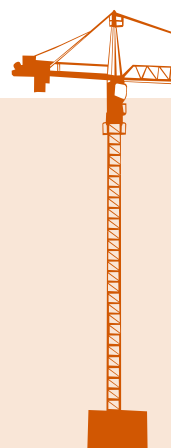
OVERIJSE De Congolees-Belgische r&b-, hiphop- en urbanzangeres Leki geeft op 26 oktober een benefietconcert in gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik. Leki, geboren in Kinshasa Congo, is naast haar muziek- en televisiecarrière betrokken bij allerlei projecten. Leki wil onder meer de droom van haar vader verwezenlijken: een ziekenhuis bouwen in haar geboortedorp in Congo. Ter gelegenheid van *Leki voor Afrika* in de Bosuil komen haar muzikale

van de stedelijke basisschool voor buitengewoon onderwijs OASE in **Vilvoorde** hebben hun pand Drie Fontein en aan de Schaarbeekleij ingeruild voor een nieuwbouw aan de Bavaylei. ► De gemeente **Hoeilaart** biedt zestien bouwkvellen te koop aan tegen een relatief goedkope prijs. Inwoners die het Nederlands machtig zijn, hebben een

streepje voor. ► **Overijse** maakt voortaan deel uit van de 68 Vlaamse gemeenten onder de koepel *Wonen in eigen streek*. Dat betekent dat wie er een nieuwe bouwkvell wil kopen, een nauwe band met de gemeente moet kunnen aantonen. ► Supermarkketen Colruyt is gestart met de afbraak van het enige huis op zijn bouwperceel in **It-**

terbeek, deelgemeente van Dilbeek. ► Het gemeentebestuur van **Asse** wil dat **Dilbeek** 70.000 euro neertelt voor de werking van de brandweervoorpost. Door ernstig personeelsgebrek kan de brandweer van Asse zelfs de minimumbezetting in de voorpost in Dilbeek niet langer garanderen zonder extra middelen. ► Ecopower en Colruyt ondernemen een

tweede poging om windturbines aan de kanaalzone in **Sint-Pieters-Leeuw** en **Lot** te plaatsen. ► Om **Merchtem** en Londerzeel te beschermen tegen wateroverlast start de provincie met de aanleg van drie overstromingsgebieden langs de Grote Molenbeek. ► De gemeente **Grimbergen** geeft met een lening van 150.000 euro opnieuw hoop aan de sociale werk-

© DL

vrienden Jali, Omar Perry, Cintia Rodriguez, Papa Boni en Stoomboot haar vergezellen op het podium. De opbrengst van het concert gaat integraal naar het project in Congo van Nanda vzw en de projecten rond zonneovens van Creola vzw. ■ TD

i Het benefietconcert *Leki voor Afrika* vindt plaats op 26 oktober om 20.00 uur in GC de Bosuil in Jezus-Eik. Tickets kan je bestellen via het nummer 02 657 3179 of www.debosuil.be

plaats en bioboerderij Den Diepen Boomgaard. ► De politiezone **Vilvoorde-Machelen** heeft veertien vaste snelheidsdetectieborden geplaatst. ► **Tervuren** heeft voortaan een eigen toewijzingsreglement voor sociale huurwoningen, waarbij inwoners met een binding met de gemeente voortaan gemakkelijker een sociale woning kunnen krijgen. ■ JH

i

Dirk Volckaerts was negen jaar hoofdredacteur van het weekblad Brussel Deze Week. Momenteel werkt hij voor het Bureau voor Officiële Publicaties van de Europese Gemeenschappen in Luxemburg. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Joris Hintjens, Fatima Ualgasi en Tom Serkeyn de column *mijngedacht*.

Tussentaal

Tussentaal is in, tegenwoordig. Iedereen spreekt het, of blijkt er op zijn minst een uitgesproken mening over te hebben. Maar wat is het? Zoals een tussenhuis een huis tussen twee huizen is en een tussenwerpsel een werpsel tussen twee andere zaken, zo is de tussentaal een taal tussen twee talen. In ons geval: een taal die zich ergens situeert tussen het Volmaakte Algemeen Nederlands, zoals dat ten huize van Martine Tanghe gesproken wordt (maar alleen door haar), en het volstrekt andere uiterste, namelijk een gebrabbel dat voor 99,9 percent der andere Nederlandstaligen onbegrijpelijk is. Iedereen die Nederlands spreekt, bevindt zich ergens op de denkbeeldige lijn tussen die twee uitersten: de ene neigt wat meer naar Martine Tanghe, de andere wat meer naar de onbegrepen brabbelaar. De laatste categorie vormt de meerderheid.

Let wel, ik heb niets tegen gebrabbel. Ik brabbel zelf af en toe ook eens. Maar ik vind dat we er voor moeten zorgen dat de wijzer niet helemaal doorslaat. Dat is niet alleen een kwestie van gezond verstand, maar ook van elementaire beleefdheid. Je kan bijvoorbeeld moeilijk van anderstalige inwoners in onze gemeenten verlangen dat ze Nederlands leren (en ze zijn met velen), en ze tegelijkertijd in een compleet andere taal, met eigen woordenschat en grammatica, te woord staan. Er is, vrees ik, geen oplossing. Je kan onmogelijk de taallessen Nederlands voor anderstaligen vervangen door lessen tussentaal, want dan neem je inwijkelingen elke kans af om zich buiten een straal van twintig kilometer verstaanbaar te maken. Het helpt ook niet, zoals veel tussentaalsprekers doen, om luider te gaan spreken als ze niet begrepen worden. Andersstaligen zijn niet hardhorig, ze hebben gewoon behoefte aan duidelijke taal: de standaardtaal.

Maar ik ben ook niet naïef. Tot we onze zaken weer op orde hebben, kunnen we onze cursisten Nederlands op zijn minst een kleine service aanbieden: een beknopte overlevingsgids Tussentaal – Algemeen Nederlands. Een klein gebaar voor ons, maar een grote stap voorwaarts voor ieder die niet meer in benarde situaties wil te-

rechtkomen. Met veel plezier drukt Randkrant dan ook, in voorpublicatie, een klein fragment af. Het komt uit het hoofdstuk 'op bezoek' en behandelt de soms moeilijk begrijpbare uitwisselingen voor wie bij de burens op bezoek moet of zelf bezoekers ontvangt:

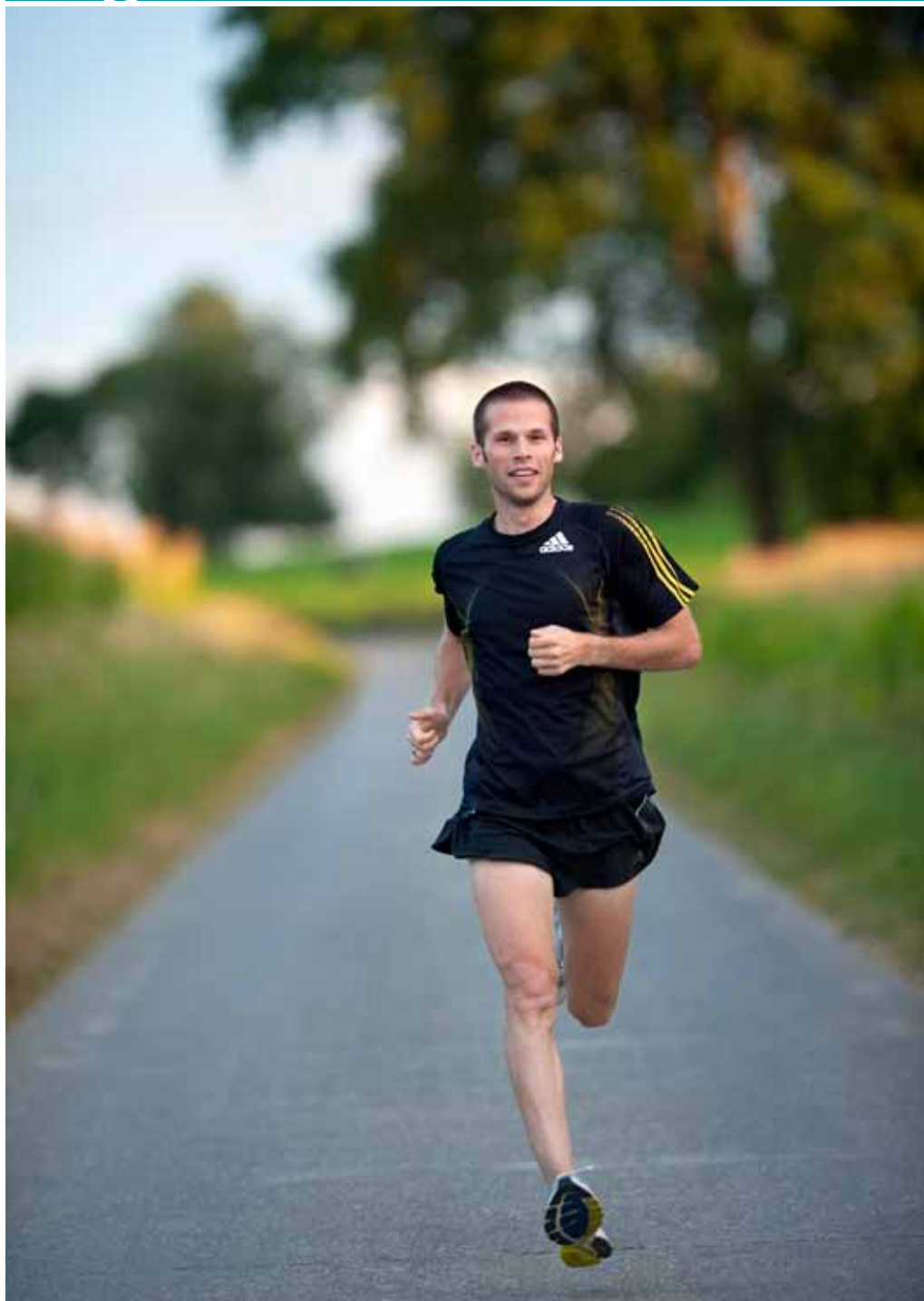
- *Gij verstadegijgeenvlaams zekerst*
Excuseer, ik spreek een beetje raar.
- *Amai, derispersiesveelwindbuite*
Is uw kapper met vakantie?
- *Wadoedegijvanwerk?*
Betaalt u wel voldoende belastingen?
- *Verdientagoe?*
Ik wil u graag mijn huis verkopen.
- *Waduurst?*
Ik moet dringend weg.
- *Madadadenimoetendoen!*
Is dat alles wat ik krijg?
- *Amai, wadeenschoonmodelleke!*
De kleur van uw jurk is erg lelijk.
- *Amai, wadeenschoonstofke!*
Uw jurk is een maatje te klein.
- *Enebdalplannevoormetdecongê?*
Ik wil u graag mijn vakantiefoto's tonen.
- *Mè éélvéélmelkensuiker, alstublieft*
Uw koffie is niet lekker.
- *Goh, eenéélkleinstuuskedan*
Ik lust geen taart.
- *Allé, wezijnisweg*
Ik lust geen taart.
- *Damoetewenoggisdoen!*
Ik ben helaas de zes volgende maanden elke avond bezet.

Andere hoofdstukken (winkelen, uitgaan, op het gemeentehuis, enzovoort) zijn in voorbereiding, alsook een kleine praktische gids voor het begrijpen van Vlaamse fictie op de televisie en het geloofwaardig afleggen van straatinterviews. Zonder dank! Men zegge het voort, maar dan liefst in standaardtaal.

TEKST Dirk Volckaerts ■ FOTO Filip Claessens

i

Reacties? Mail naar randkrant@derand.be

De snelste marathonloper van het land woont in Asse. Een prima omgeving om te lopen, vindt Lander Van Droogenbroeck (29). 'Het centrum van de gemeente is verstedelijkt, maar in de dorpen rondom vind je kleine, rustige wegjes waar het heerlijk trainen is.'

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Lander Van Droogenbroeck loopt twee marathons per jaar. In oktober neemt hij deel aan die van Eindhoven. 'Voor die marathon ben ik in augustus intensief beginnen te trainen', legt hij uit. 'In zo'n periode sta ik om 6.30 uur op, eet een licht ontbijt en ga een uur lopen. Vervolgens neem ik een douche en ga ik werken. Na het werk ga ik opnieuw lopen. Zo drijf ik het aantal loopuren stelselmatig op. Ik neem ook deel aan een aantal voorbereidingswedstrijden. Die dienen vooral om de intensiteit op te schroeven.' Twee marathons per jaar vindt Lander Van Droogenbroeck haalbaar. Goed over het jaar verdeeld, geeft je dat voldoende tijd om je voor te bereiden en om achteraf te recupereren. 'Natuurlijk vraagt

'Ik loop

zo'n sport veel van je. Ik voel het soms dat 's morgens en 's avonds trainen veel is. Je probeert je leven in dat schema te plannen, maar dat lukt niet altijd. Het eerste wat daar onder lijdt, is het lopen zelf. Een bewuste keuze, want mijn werk krijgt voorrang. Ik doe er alles aan om werken en lopen te combineren, maar het is wat het is, en indien nodig zet ik een stapje terug. Iedereen in mijn omgeving, ook mijn coach en mijn sponsor, weet dat.'

De belangrijkste bijzaak

'If you want to run like a Kenyan, train like a Kenyan', kopt de website van de marathonloper. 'Ik hou dat motto voor ogen en streef er naar het na te leven, maar eerlijk: er is een groot verschil tussen mezelf en de Keniaanse lopers. Ten eerste hebben Kenianen meer natuurlijke aanleg. Ten tweede concentreren ze zich puur op hun sport. Westerse lopers zijn nog met heel wat andere dingen bezig. Van hen wordt verwacht dat ze ook studeren of werken. Nu, ik zou het niet anders willen dan het nu is, hoor. Mijn kernactiviteit is mijn werk als organisatiemanager bij de gemeente Asse. In die job kan ik mijn ei voldoende kwijt. Lopen is de belangrijkste bijzaak.'

'Ik ben een tiental jaar geleden begonnen met lopen', zegt Lander. 'Het was een hobby die een beetje uit de hand gelopen is. Je vindt het leuk, je wil het goed doen, begint meer te trainen, en voor je het weet loop je een marathon.' Voor hij liep, beoefende Van Droogenbroeck een brede waaier aan sporten. 'Gevechtssporten, volleybal, tennis, badminton, ... En voorts was ik gewoon een actieve tiener die naar de jeugdbeweging ging.'

Lander Van Droogenbroeck is de snelste marathonloper van ons land. 'Het afgelopen atletiekseizoen toch', benadrukt hij. Zijn bescheidenheid typeert hem. Hij is de eerste om zijn prestaties te relativiseren. Is de snelste zijn dan niet iets om trots op te zijn? 'Ik lig daar niet van wakker. Of ik nu de snelste ben of de tiende, mij maakt het niet uit. Ik heb maar één ambitie: voor mezelf de snelste marathontijd halen die erin zit. Hoeveel er dan nog sneller zijn dan ik is niet belangrijk. Ik weiger mijn graad van voldoening te laten bepalen door externe factoren. Variabelen zoals het weer of de prestaties van anderen

Marathonloper Lander Van Droogenbroeck

alleen tegen mezelf'

kun je niet controleren, dus daar maak ik me ook niet druk in. Ik loop alleen tegen mezelf.'

Altijd en overal

Met de marathon heeft Van Droogenbroeck zijn afstand gevonden. 'Zeker de ultralopen, die nog veel langer zijn dan de marathon, spreken me absoluut niet aan. Een marathon ligt volgens mij al op de grens van wat nog gezond is. Ik denk trouwens dat het veel beter is om drie keer per week te gaan joggen dan om te streven naar de snelst mogelijke marathontijd.' Ondanks die overtuiging is Lander Van Droogenbroeck nog lang niet van plan om over te schakelen. 'Daarvoor is de prestatiedrang te groot. Ik wil echt voor mezelf uitmaken hoe snel ik die 42 kilometer kan afleggen. Mijn huidige persoonlijke record is 2 uur, 16 minuten, 17 seconden. Dat wil ik nog serieus aanscherpen. Ik loop ook te graag lange afstanden, het heeft gewoon iets. Dat zie je ook aan het succes van de 20 kilometer van Brussel of de Ten Miles in Antwerpen.'

De marathonloper vindt het fantastisch dat de loopsport in het algemeen in de lift zit de laatste jaren. 'Verspreid dat virus maar!', lacht hij. 'Als ik in mijn eigen omgeving kijk hoeveel mensen een sedentair bestaan hebben ingeruild voor een actief sportleven..., zelfs personen met bijzonder drukke carrières vinden toch vrij makkelijk de tijd om er enkele keren per week een uurtje lopen tussen te wringen. Dat is ook het grote voordeel aan deze sport. Je trekt je schoenen aan en je bent op weg. Je bent niet gebonden aan een locatie of openingsuren. Die absolute vrijheid is wat me er het meest in aantrekt. Ik heb altijd mijn loopspullen in de koffer van mijn auto liggen. Ben ik toevallig op een leuke plaats en heb ik wat tijd over, dan loop ik een toertje. Lopen is enorm flexibel en je bent van niets of niemand afhankelijk. Ik zou nooit op hetzelfde niveau kunnen wielrennen, bijvoorbeeld, gewoon omdat zo'n sport veel minder tijdsefficiënt is.'

Geen Belg in de Olympische marathon

Aan de Olympische marathon heeft Lander Van Droogenbroeck afgelopen zomer niet deelgenomen. Volgens de normen van het

IOC (Internationaal Olympisch Comité) had het anders wel gekund. 'De A-limiet van het IOC staat op 2 uur 15. Die haal ik momenteel niet. Maar er is nog een B-limiet voor landen waar niemand in een bepaalde sport de A-limiet haalt. Die staat op 2 uur 18 en daar val ik wel binnen. Maar je hebt ook nog het BOIC (Belgisch Olympisch Interfederaal Comité) en dat hanteert strengere normen. Om van het BOIC de Olympische marathon te mogen lopen, mocht je er maximaal 2 uur, 9 minuten en 49 seconden over doen; een tijd die bij het bepalen van de norm door geen enkele Europeaan was gelopen.' Van Droogenbroeck vindt het jammer dat hij er niet bij mocht zijn, maar zijn slaap heeft hij er niet om gelaten. 'Het niveau van de Afrikaanse lopers is de afgelopen jaren geëxplodeerd. Het wereldrecord van de Keniaan Patrick Makau Musyoki staat nu op 2 uur, 3 minuten en 38 seconden. Op de Spelen haalde Stephen Kiprotich uit Oeganda goud met 2 uur 8 minuten en 1 seconde. Voor een medaille was ik duidelijk een maatje te klein. Als ik onder de 2 uur 15 had gezeten, dan had ik zeker niet misstaan in Londen, maar nu heb ik mij erbij neergelegd. Weet je, voor mij is niet deelnemen geen ramp. Ik ben niet afhankelijk van mijn sport, want ik doe het puur voor mezelf. Sommige atleten halen hun inkomen uit de sport en dan betekent zo'n deelname het verschil tussen er wel of niet van kunnen leven. Dat is heel wat anders, natuurlijk.'

Uitpuilende agenda

De dag na een marathon gaat Lander Van Droogenbroeck gewoon werken zoals op andere dagen. 'Na mijn laatste marathon in Antwerpen had ik wel spierpijn. Het was toen regenachtig en winderig en ik moet toen toch een beetje onderkoeld zijn geraakt. Maar de andere keren hebben mijn collega's niet aan mij gemerkt dat ik 42 kilometer in de benen had.'

In 2005 ging Lander Van Droogenbroeck bij de gemeente Asse aan de slag als sportambtenaar. Twee jaar geleden werd hij er organisatiemanager. 'Het is mijn taak om alle processen zo efficiënt mogelijk te organiseren, dus om alle beschikbare middelen (tijd, geld, mensen) zo goed mogelijk in te zetten. Zo zijn we nu onze facturering aan het digitaliseren, om tijdswinst te boeken en leveranciers sneller te kunnen betalen. Ik moet er voor zorgen dat de administratieve molen almaar vlotter draait.' Bovendien doet Van Droogenbroeck nog een keer hetzelfde voor andere gemeentebesturen, maar dan als zelfstandige in bijberoep met zijn bedrijf Philan Consult.

'Ik heb een drukke agenda, dat klopt, maar dat maakt het ook boeiend. Aangezien mijn vrouw en ik nog geen kinderen hebben, slaagen we erin alles te combineren. Het is wel schipperen en zonder strikte organisatie lukt het niet. Tijdens mijn ochtendtraining overloop ik bijvoorbeeld mijn agenda van de dag. Lopen met een leeg hoofd is er niet altijd bij', lacht hij.

EN 'I compete against myself'

The fastest marathon runner in the country lives in Asse. A great place for running, according to Lander Van Droogenbroeck (29). 'Away from the urban environment in the centre of Asse, there in the surrounding villages you can discover small, peaceful roads that are great for training.' 'The fastest? At least during the last athletics season', he stresses. He is the first one to put his performance into perspective. Is that not something to be proud of, being the fastest? 'I don't agonise about that. I don't care if I'm the fastest or the tenth fastest. The only thing

that counts for me is to achieve the fastest marathon time for me personally. I refuse to let my level of satisfaction be determined by external factors such as the weather or other people's performances, so I don't worry about that either. I compete only against myself. 'Lander Van Droogenbroeck works as an organisation manager for the municipality of Asse. 'My job is to organise all the processes as efficiently as possible and deploy the available resources with maximum effectiveness. I have to keep the administrative machinery ticking over nicely.'

Gemeenteraads- verkiezingen 14 oktober 2012

Mogelijke verschuivingen door vele nieuwkomers

Op 14 oktober trekken we naar de stembus om onze vertegenwoordigers in de lokale en provinciale besturen aan te duiden. In de Vlaamse Rand staat nu al vast dat er heel wat nieuwe burgemeesters beëdigd zullen worden.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

Een opvallend groot aantal burgemeesters in Rand kapt immers met de politiek of is niet langer lijsttrekker. In Beersel stopt Hugo Casaer, in Grimbergen Eddy Willems (eerst burgemeester dan schepen), in Sint-Genesius-Rode Myriam Rolin, in Sint-Pieters-Leeuw Lieve Vanlinthout. Er zijn ook burgemeesters die een stap terugzetten, maar wel nog als lijstduwer opkomen: Stefaan Platteau in Dilbeek, Arnold d'Oreye de Lantremange (waarnemend burgemeester) in Kraainem, Marcel Belgrado in Meise, François van Hoobrouck d'Aspre (waarnemend burgemeester) in Wezembeek-Oppem en Francis Vermeiren in Zaventem.

Nieuwkomers

Daarnaast staan er een aantal opvallende nieuwkomers op de lijsten, al dan niet met burgemeesterambities. In Beersel voert kamerlid en N-VA-ondervoorzitter Ben Weyts

de N-VA-lijst aan. Op de lijst SPA-Groen in die gemeente prijkt op de 25e plaats de bekende schrijver Stefaan Hertmans als onafhankelijke. De gedoodverfde opvolger voor Myriam Rolin in Sint-Genesius-Rode is haar broer Pierre, die uit het niets opduikt als lijsttrekker van de Franstalige eenheidslijst. De Vlaamse eenheidslijst *Respect* in Rode wordt getrokken door Geertrui Windels, echtgenote van Herman Van Rompuy. Een andere opvallende nieuwe naam vinden we in Sint-Pieters-Leeuw waar de N-VA-lijst wordt getrokken door Luc Deconinck, in het verleden een aantal jaren voorzitter van vzw 'de Rand'. De CD&V in Zaventem wist met Mark Vanlombeek zelfs een BV te strikken. Hij staat op plaats drie.

Verschuivingen

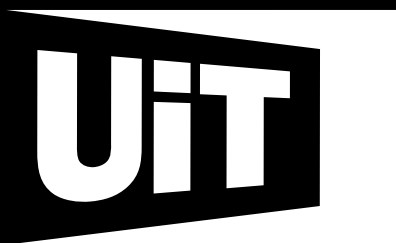
Als je de lijstvorming bekijkt, zou er in een aantal gemeenten een politieke verschuiving

kunnen komen. In eerste instantie zouden in Kraainem twee Franstalige lijsten (CdH-MR en Lijst van de Burgemeester-LB) naar de stem van de kiezer dingen in plaats van één in 2006. Een CdH-MR-lijst, getrokken door Elisabeth d'Ursel (MR) en een LB lijst, aangevoerd door Véronique Caprasse (FDF), wiens kandidatuur als burgemeester vorig jaar geweigerd werd voor Vlaams minister Geert Bourgeois. In extremis zullen de Franstaligen echter opnieuw met een gezamenlijke lijst opkomen. De Vlaamse eenheidslijst *Open* wordt aangevoerd door Luk Van Biesen (*Open VLD*). Daarnaast is er ook nog de kersverse tweetalige lijst *Kraainem-Unie*.

In Wemmel is er sprake van een omwenteling in vergelijking met 2006. *Open VLD* verlaat de Lijst van de Burgemeester (LB) van Chris Andries en vervoegt de Vlaamse eenheidslijst *WEMMEL*, terwijl LB in kartel opkomt met *Intérêts Communaux*. De kans op een tweede schepenzetel voor *WEMMEL* vergroot hierdoor. Naast deze twee lijsten dienen ook het FDF en het Vlaams Belang aparte lijsten in. In Wezembeek-Oppem, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek nemen telkens een Nederlandstalige en een Franstalige eenheidslijst het tegen mekaar op. De aanwezigheid van Geertrui Windels op de lijst *Respect* in Rode kan de Vlaamse eenheidslijst misschien opnieuw een tweede schepenzetel opleveren. In Wezembeek-Oppem duwt François van Hoobrouck de lijst en wordt schepen Frédéric Petit (MR) lijsttrekker. In Drogenbos neemt de tweetalige lijst *Drogenbos Plus-LB* van burgemeester Alexis Calmeyn het op tegen het UF. In vergelijking met 2006 heeft het MR er de lijst van Calmeyn vervoegd.

Wat is de situatie in de andere gemeenten van de Vlaamse Rand? Zoals gezegd, stopt in Beersel Hugo Casaer (76) na 26 jaar burgemeesterschap met de lokale politiek. Lijsttrekker van de CD&V-lijst wordt schepen Hugo Vandaele. In Dilbeek is uittreidend burgemeester Stefaan Platteau (77) lijstduwer. De lijst van *Open VLD* wordt aangevoerd door Carine Walravens. Opvallend in Hoeilaart en Overijse is dat het kartel tussen CD&V en N-VA, in tegenstelling tot in andere gemeenten, wel standhield. In Hoeilaart gaat het om het klassieke duokartel. Het kartel in Overijse (*Overijse2002-N-VA-CD&V*) is uitgebreider. In Meise is Marcel Belgrado, met zijn 80 jaar de ouderdomsdeken onder de burgemeesters, nog steeds lijstduwer voor de CD&V. Schepen Jos Emmerechts is er lijsttrekker. In Sint-Pieters-Leeuw komt Lieve Vanlinthout niet meer op. Jos Speeckaert trekt de CD&V-lijst. Vilvoorde kende een bewogen legislatuur. Uit diverse partijen stapten prominente figuren op. Dit leidde onder andere tot de nieuwe partij *Vilvocra*ten van ex-*Open VLD*-er Alain Van Hende. In Zaventem is Francis Vermeiren (75), na vijf ambtstermijnen als burgemeester, lijstduwer voor *Open VLD*. Kamerlid Lieve Wierinck trekt de lijst.

AGENDA
OKTOBER
2012

in de Rand

Ethisch en islamitisch bankieren

VOR
MING

Biedt het islamitisch bankieren een antwoord op de huidige financiële crisis? De sharia verbiedt alleszins *riba* of woekerrente. Bovendien is het verboden om te handelen in riskante financiële producten omdat ze beschouwd worden als een vorm van gokken. Er mag ook niet belegd worden in verboden zaken zoals alcohol, casino's of varkensvlees. Shariaconforme aandelen leden in 2008 minder verlies dan de conventionele aandelen. Geen enkele islamitische bank ging failliet of moest een beroep doen op overheidshulp. In het kader van *It's the economy, stupid* organiseert deBuren in het Beurscafé hierover een debat, waarin de belangrijkste principes van dit systeem worden toegelicht. **Rachida Talal-Azimi** van de Rabobank en de Radboud universiteit, **Mohamed Boulif** van Al Maalya (islamitisch financieel dienstencentrum in Brussel) en **Jef Tavernier** (FEBEA) nemen eraan deel. **Piet Depuydt** van De Tijd is de gespreksleider. ■ LD

DI • 9 OKT • 19.30

**Islamitisch bankieren,
het antwoord op de financiële crisis?**

deBuren

Brussel, Beurschouwburg, 02 212 19 30

Swing Swing Swing

LA
ZZ

Twee altsaxofonisten, twee tenorsaxofonisten en een klarinettist vormen de basis van het Europees Glenn Miller Orchestra. Zij blazen de sweet- en swingmuziek van de legendarische Amerikaanse bigbandleider Glenn Miller (1904-1944) nieuw leven in. De Nederlandse dirigent **Wil Salden**, die ook de pianopartij en enkele zangnummers voor zijn rekening neemt, kijkt er nauwlettend op toe dat het orkest de originele uitvoeringen van *In the mood*, *Moonlight Serenade*, *Chattanooga Choo*

Choo, *American Patrol* en *Tuxedo Junction* zo dicht mogelijk benadert. Net als hun grote voorbeeld spelen ze ook arrangementen van Benny Goodman en Count Basie. Jaarlijks geeft het Europees Glenn Miller Orchestra zowat tweehonderd concerten en reist het daarvoor – vaak per trein – de wereld rond. ■ LD

ZA • 13 OKT • 20.15

In The Miller Mood

The World famous Glenn Miller Orchestra
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Een laatste

THEA
TER

Omdat hij zijn assistente in drie stukken heeft gezaagd, wordt de vermaarde illusionist Poppescu voor de rechter gesleept. Was het een tragisch ongeluk? Of heeft hij haar uit frustratie vermoord? Zij wilde immers niet met hem trouwen

Een stukje muziekgeschiedenis

THEA
TER

De Amerikaanse singer-songwriter **Jeff Buckley** (1966-1997) had zijn zware laarzen nog aan toen hij net voor een geplande opnamesessie in Memphis een fatale duik nam in de Mississippi. Wilde hij zelfmoord plegen? Of werd hij ongewild meegezogen door de onderstroom? De dokters konden er geen uitsluitsel over geven. Bij de autopsie bleek dat hij geen drugs of slaapmiddelen had genomen. Daags voordien had hij wel aan een vriend bekend dat hij manisch depressief was. Ondanks zijn vroege dood schreef Buckley muziekgeschiedenis. Het Antwerpse muziektheatergezelschap **De EilandVerkaveling** laat in *Eternal Life of Jeff Buckley*, in een regie van **Ward Bal**, opnieuw zijn successen weerklinken. Verteller **Johan De Paepe**

neemt ons mee naar de Sin-é, een intimistische kroeg in East Village New York, waar in 1994 zijn eerste legendarische soloconcert werd opgenomen. Zanger en bandleider Jeroen Tilkin, gitarist Johan Sarens, bassist Wouter Tilkin en percussionist Frederic Tilkin laten zich inspireren door de poëtische uitstapjes die de zanger op zijn album *Grace* maakte. De hartstocht laat het hoogst op in de coverversies van Leonard Cohen (Hallelujah!), Bob Dylan, soefiezanger Nusrat Fateh Ali Khan en Led Zeppelin. ■

DO • 4 OKT • 20.30

Eternal life of de gelaarsde Jeff Buckley

De EilandVerkaveling
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Het alledaag vatten

De Brusselse cineaste **Chantal Akerman** (*1950) gebruikt haar camera om beter te kunnen zien. Zij neemt haar tijd, want de werkelijkheid openbaart zich slechts langzaam.

EX
PO

Voor haar nieuwe video-installatie nam ze deze zomer beelden op in haar appartement in New York. Ze zijn bedoeld voor een tentoonstelling in *The Kitchen*, al sinds enkele decennia het invloedrijkste avantgardecentrum in de Big Apple. In CC Strombeek worden in avant-première de eerste schetsen getoond. Ook het KunstenfestivaldesArts zal in mei 2013 uitgebreid aandacht schenken aan de cineaste. Wie ten volle van haar films wil genieten moet voldoende geduld opbrengen. De meeste beelden zijn veelgelaagd en voor meerdere interpretaties vatbaar. **Akerman** vestigde haar naam met de kortfilm *Saute ma ville*. Ze profileert zich in deze prent als een non-

trucje

en ging geregeld met andere mannen uit. NTG-acteur **Servé Hermans** ging bij professionele goochelaar Luc Poppe in de leer. Zo kan hij het publiek verbazen met een aantal trucs. Scenarist Aus Greidanus Jr. zorgt voor de hilarische momenten in het stuk. *De illusionist* is zowel een goochelshow als

een komedie. De voorstelling was een onbetwiste hit op de Gentse Feesten. ■ LD

ZA · 6 OKT · 20.30

De illusionist

Van een leien dakje / NTGent

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

se

conformistisch personage dat weigert om huisvrouw of keukenmeid te worden en uit ongenoegen alles verniet. De film werd opgenomen in de buurt van Strombeek.

Al op jonge leeftijd trok Akerman naar New York, waar ze zich in het bruisende artistieke milieu onmiddellijk thuis voelde. In 1975 pakte ze uit met het verrassende *Jeanne Dielman, 23 quai du Commerce, 1080 Bruxelles*. De titelfiguur is een jonge weduwe, vertolkt door Delphe Seyrig. Zij betreft met haar zoon Sylvain (Jan De Corte) een flat aan de Brusselse Handelskaai. Terwijl de jonge man naar school is, verdient zij geld met prostitutie. De legendarische documentairemaker Henri Storck (1907-1999) speelt één van haar klanten. De camera focust gedurende drie dagen niet alleen op de handelingen van de personages, maar ook op wat er niet gebeurt. Iedereen is het slachtoffer van de routine en de verveling.

Geregeld verwijst Akerman, die van joodse afkomst is, ook naar de holocaust, die haar ouders hebben overleefd. Voor haar eerste grote video-installatie *D'est: au bord de fiction*

reisde ze in het begin van de jaren negentig door heel Oost-Europa zodat ze op 24 monitoren een geactualiseerd beeld kon schetsen van dit continent na de val van de muur. Om de vernissage in schoonheid af te sluiten wordt haar jongste film *La Folie Almayer* vertoond, geïnspireerd op de gelijknamige roman van Joseph Conrad. In de deconstructieve stijl die we van haar gewend zijn, observeert Chantal Akerman het doen en laten van een blanke zakenman met neokoloniale aspiraties. Hij wil zijn Maleisische dochter westers opvoeden. Zo komt hij in aanvaring met de autochtone moeder. Door de literaire uitweidingen doet de film vaak heel vreemd aan. ■ LUDO DOSOGNE

DI · 9 OKT · 20.00

La folie Almayer

vernissage en film,

inleiding door Bart De Baere

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Tentoonstelling duurt tot 31/10.

In samenwerking met bkSM (Mechelen).

Luis kickt op basgeluid

Ketnetwrapper **Peter Pype** richt zich niet alleen op televisie tot de jonge van geest. Hij is ook actief in het theater en maakt daar voorstellingen voor kinderen met zijn productiehuis **De Waancel**. *Erwin Blick in expeditie nul* is een voorstelling over durf, moed, fantasie, verwondering en vriendschap. Pype's personage Erwin Blick is een zelfverklaard ontdekkingsreiziger, die met een hele batterij zelf in elkaar geknutselde apparaten en dito onderzoeksmethodes op zoek is naar het reuzeninsect de Basluis, een luis die dol is op basgeluiden. Of hij dit muzikale diertje uiteindelijk ook vindt laten we in het midden, maar het wetenschappelijk onderzoek loopt in ieder geval niet vlekkeloos. De voorstelling wordt verrijkt door het poppenspel van **Jakob Verstichel** en de muzikale inbreng van componist **Peter Spaepen**, de mede-oprichter van dit Brusselse gezelschap. ■ MB

WO · 31 OKT · 19.30

Erwin Blick in expeditie nul

De Waancel

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve,

02 381 14 5

Minimalistisch monochroom mosgroen

GRIMBERGEN Humbeek is de thuishaven van architect Luc Binst. Dat merk je meteen als je de gemeente doorkruist. Tussen de traditionele bakstenen gebouwen, sleutel-op-de-deur-woningen en fermettes zette het architectenbureau Crepain Binst Architecture er een reeks strakke, geometrische woonvolumes neer. Eén van de meest recente realisaties is de driegevelwoning in de Kerkstraat. Bij het ontwerp waren eenvoud en minimalisme de sleutelwoorden als antwoord op het drukke – zeg maar Belgische – straatbeeld. Het volume van de woning sluit aan bij de traditionele naastliggende woning met opstaande muren en een schuin dak. De zijgevel heeft zo het archetypische silhouet van een woning. Dit beeld wordt nog versterkt door zowel de gevels als het dak uit te voeren in eenzelfde materiaal: mosgroene volkernplaten. Het is een zacht grijsgroen dat helemaal niet om aandacht schreeuwt. De compositie van de vlakverdeling is subtiel en uitgebalanceerd. Garagepoort en inkomdeur gaan erin op. Enkele grote perforaties met zwart kader zorgen voor licht in de woning. Een uitstekend leefvolume van zwartgelakt glas geeft uit op de tuin en contrasteert met het mosgroene volume. Mosgroen en zwart, lijnen en vlakken... Mondriaan en Malevich zijn niet ver weg. ■ TDW

Expressieve stemmingsbeelden

Het rauwe boerenleven en het harde vissersbestaan laten hun sporen na op de personages die Constant Permeke (1886-1952) schilderde en tekende. Ze hebben hun lot niet in eigen handen, maar zijn overgeleverd aan aardse beslommeringen.

EX
PO

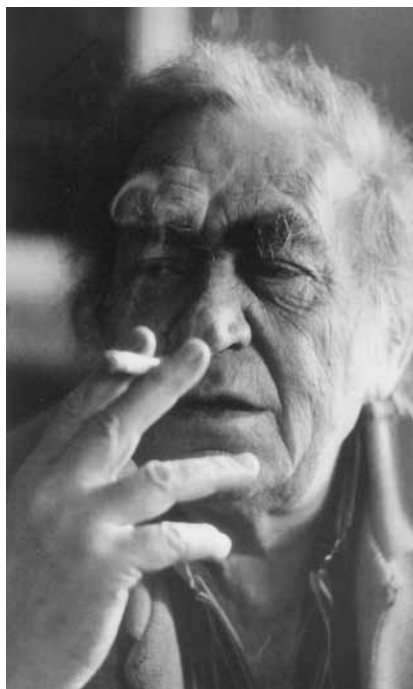
Zestig jaar na zijn dood wordt de Vlaamse kunstenaar, die het boegbeeld was van het rurale expressionisme in onze streken, herdacht met een rits tentoonstellingen. Voor de retrospectieve in Bozar selecteerde **Willy Van den Bussche** 130 sleutelwerken.

Constant Permeke kwam uit een artistiek nest. Zijn vader Henri werd in 1892 restaurateur van het kunstpatrimonium in Oostende. Bovendien speelde hij met James Ensor een bijzondere rol bij de oprichting van de Cercle de Beaux-Arts in de havenstad. Het was echter vooral tijdens zijn verblijf in het Patershol in Gent dat Constant Permeke kunstenaars als Emile Claus, Frits Van den Berghe, Albert Servaes, Gust en Leon De Smet leerde kennen. Zij hebben hem sterk beïnvloed. Nog voor hij zijn studies aan de Gentse Academie had beëindigd, vestigde hij zich aan de Visserskaai in Oostende in het vroegere atelier van Leon Spilliaert. Met enkele gelijkgestemde kunstenaars vertrok hij op zijn 23e naar Sint-Martens-Latem. De impressionistische en luministische aanpak van zijn collega's stelde hem teleur. Hij wilde doordringen tot de emoties en het gemoed van zijn personages. Niet het uiterlijke, maar het innerlijke licht hoopte hij te vangen.

Toen hij in het begin van de Eerste Wereldoorlog als soldaat werd betrokken bij de verdediging van de Antwerpse forten raakte hij gewond en verzeilde hij in een ziekenhuis in Engeland. Tijdens zijn ballingschap ontstonden legendarische werken als *De vreemdeling*, *De ciderdrinker* en *De slachter*. Zijn meest imponerende doeken en monumentale tekeningen vervaardigde Permeke na zijn terugkeer in België. Op de huidige retrospectieve zijn ze uitzonderlijk samen te bewonderen. *De vissersvrouw* in houtskool op papier lijkt gebeeldhouwd hoewel een donkere bloes op haar wangen haar een vitaal tintje geeft. Nog hoekiger oogt *De papeter*, die met zijn brede schouders en zijn knoestige

hand een sobere maaltijd nuttigt. Zijn tafelgenoot is meer een vormeloos gedrocht dan een levend wezen. Voor *De verloofden* dacht de schilder aan een volkswoman met aan haar arm een donkere, bonkige kerel. In dezelfde periode penseelde hij ook het raadselachtige doek *Over Permeke*. Het tafereel is gesitueerd in zijn woning in Astene. Het lang uitgerekte hoofd van de kunstenaar lijkt op een Afrikaans masker. Terwijl zijn vrouw en zijn kinderen koffie drinken, leest de schilder een artikel over zijn oeuvre. Van uit de deuropening kijkt een knecht toe. Zijn *marines* of zeegezichten zien het daglicht vanaf 1924. Ze werden met dikke lagen verf op het doek geborsteld. Hoewel ze het resultaat zijn van langdurige observaties geeft hij er toch ook zijn persoonlijke stemming in weer. ■ LUDO DOSOGNE

11 OKT TOT 20 JAN
Permeke retrospectieve
Brussel, Bozar, www.bozar.be

Festival van Vlaanderen

Zeldzame sacrale en profane muziek

MU ZIEK

Collegium Vocale voert onder leiding van Philippe Herreweghe *Israelis Brünlein* (De fontein van Israël) van Johann Herman Schein (1586-1630) uit. Deze componist importeerde de Italiaanse stijl in de lutherse muziek. De vijf stemmen van het Gentse ensemble worden begeleid door ingetogen instrumenten. (Wolvertem, Sint-Laurentiuskerk. Organisatie: De Muze van Meise, di 2 okt om 20.00)

De natuur staat centraal in de liederen waarmee het *Octopus* Kamerkoor onder leiding van Bart Van Reyn uitpakt. Naast *Les fleurs et les autres* van Camille Saint-Saëns bevat het programma ook pareltjes als *Mondnacht* van Robert Schumann, *Mailied* van Mendelssohn en *Ich bin der Welt abhanden gekommen* van Gustav Mahler. De drie

gekozen chansons van Debussy hebben een mystiek tintje. (Tervuren, Sint-Jan Evangelistkerk, za 6 okt, 20.30)

De zenuwslopende oefeningen waarmee Czerny beginnende pianisten opzadelde, hebben heel wat tandengeknars veroorzaakt bij de toekomstige klaviervirtuozen. Voor *Roll over Czerny* selecteerde Frédéric Croene nog veel moeilijkere stukken. In *Le piano dé-mécanisé*, dat hij zelf componeerde, wordt de buffetpiano ontmanteld. Met *Appassionata* van Beethoven en enkele fragmenten uit *Etudes d'exécution transcendante* steekt hij de laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd naar de kroon. (Wezembeek-Oppeem, GC de Kam, do 11 okt, 20.30)

De Tuin der Lusten inspireert *Capilla Flamenca*. De hemelse klanken worden ver-

mengd met drinkliederen, marktwijsjes en andere zotternijen. De composities zijn van Clemens non Papa, Orlandus Lassus, Adrian Willaert en Jakob Obrecht. (Vilvoorde, Het Bolwerk, vr 12 okt om 20.30)

I Solisti del Vento serveert Weense blaasmuziek in verschillende bezettingen. In Bohemen hoorden de vorsten graag deze pittige klanken over bos en hei schallen. Deze *Feldmusik* wordt slechts zelden uitgevoerd, maar Mozart, Haydn en Beethoven wisten hoe ze met hun composities voor hoorns, fagotten, hobo's en klarinetten de liefhebbers van dit uitzonderlijk muziekgenre konden bekoren. (Zaventem, Sint-Martinuskerk, za 13 okt, 20.00; Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, za 20 okt, 20.30) ■ LD

Muzikale juweeltjes uit de mediterrane muziek

Rappers, raï-zangers, soefimeesters, woordkunstenaars, dichters en vertolkers van wereldmuziek verruimen onze luistergewoonten. Muziek verkleint de afstand tussen culturen die van elkaar dreigen te vervreemden. Het Djar Quartet put uit de rijke Arabische cultuur zoals die in de landen ten zuiden van de Middellandse Zee tot ontwikkeling kwam.

MU ZIEK

Muzikale duizendpoot Joke Schreurs bracht de muzikanten bij elkaar.

'We wilden al lang samenwerken', herinnert hij zich. 'Maar omwille van andere activiteiten werden de plannen altijd uitgesteld. Een jaar geleden werd dan eindelijk de knoop doorgemaakt. We doopten ons kwartet Djar omdat we ons als 'buren' willen profileren. Telkens we bij elkaar gaan buurten brengen we onze instrumenten mee. We nodigen het publiek uit om ook te komen buurten.'

De Marokkaanse zanger en 'oud' speler Abdelkader Zehnoun begeleidde vroeger Wannes Van de Velde en Vera Coomans. Slagwerker Azzedine Jazoul deelde meermaals het podium met Peter Gabriel en maakte deel uit van Oblo-mow. Violist Bert Van Laethem verdiende zijn sporen in de klassieke muziek. Hij legde zich toe op de strijkcomposities van Beethoven en de minimalistische partituren van Wim Mer-

tens. Het muzikale parcours van Joke Schreurs is nog gevarieerder. Met zijn gitaarspel ondersteunde hij kleinkunstpionier Miel Cools en de zanger van het levenslied Guido Belcanto. Hij trok ook op met acteur Warre Borgmans en maakte deel uit van Tanguedia.

'De weg die we afleggen, van Marokko langs de Noord-Afrikaanse landen tot Afghanistan, is bezaaid met muzikale juweeltjes', vertelt hij. 'Omdat over de geschiedenis van de verschillende Arabische culturen weinig bekend is, vertellen we vele verhalen. Onder meer over een waarzegster die een glorieuze toekomst voorspelt. We stelden vast dat in de betrokken landen de bewoners nauwelijks

nog de cultuur van hun ouders of voorouders kennen. Die vervreemding is nog sterker bij degenen die naar West-Europa zijn geëmigreerd. We mikken op zowel autochtonen als inwijkelingen om naar ons concert te komen. Noord-Afrikaanse inwijkelingen hebben misschien niet de gewoonte om naar dergelijke culturele manifestaties te gaan, maar omdat het ook over hun geschiedenis en muzikale achtergrond gaat, hopen we hen te mogen begroeten.' ■ LUDO DOSOGNE

DO • 18 OKT • 20.30

Djar, buur en wereldburger

Djar Quartet – Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

agenda

Lachen met keukenpiet

De boekenwereld in Vlaanderen was al lang ingestort als er geen kookboeken waren die de dalende verkoop van romans, politieke portretten en dichtbundels compenseren. Ook kookprogramma's op televisie doen het uitzonderlijk goed. Is het dan te verwonderen dat standup-comedian **Joost Van Hyfte** met een culinaire klucht op de proppen komt? In zijn nieuwe show *Kok* rekt hij af met de hardnekkigste keukenmythes. Hij studeerde trouwens aan de hotelschool Ter Duinen in Koksijde. Nadien baatte hij een eigen restaurant uit. Zes jaar geleden won hij de Comedy Cup. In *Line Up* meet hij zich met andere welbespraakte lefgozers. ■ LD

ZA · 13 OKT · 20.30 Line-up comedy

Jeroen Leenders,
Joost Van Hyfte e.a.
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 27 OKT · 20.15 Kok

Joost Van Hyfte
Alseberg, CC de Meent
02 359 16 00

PODIUM

THEATER

2 EN 3 OKT · 20.30 Faust ofte krakeling beneden de louteringsberg

Theater Zuidpool
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 4 OKT · 20.30 Eternal life of de gelaarsde Jeff Buckley

De EilandVerkaveling
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 5 OKT · 20.30 Eenmaal, andermaal, verkocht!

Theater Taptoe
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 6 OKT · 20.30 De Illusionist

Van een leien dakje / NTGent
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 12 OKT · 20.15 Moord op de Nijl

Loge 10 naar Agatha Christie
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR · 12 OKT · 20.30 Opgejaagd en wild

Steph Goossens
Tervuren, GC Papeblok, 02 769 20 92

Stemmen

Vernieuwd Gents Volkstoneel

DO · 11 OKT · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 20 OKT · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 25 OKT · 20.30

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

WO · 17 OKT · 20.15 Circuit X

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO · 18 OKT · 20.30 Veldwerk

De Tijd / Rataplan
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 24 OKT · 20.00 Anatoli!

Het Worm
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR · 26 OKT · 20.30 Hebzucht

Braakland Zhebuilding
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR · 26 OKT · 20.30 De mama, de papa en de nazi

Theater Antigone / De Kopergieters
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA · 29 OKT · 20.30 Romeo & Julia

Kollektief D&A
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

30 OKT TOT 2 NOV · 17.00 OF 20.30 Othello

Laika
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 31 OKT · 20.30 Macbeth

KunstZ / Kopspel vzw
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

KIDS

WO · 3 OKT · 14.00 Zeepbellencircus (+4j)

Theater Pronto
Drogenbos, GBS de Wonderwijzer,
02 333 05 70

VR · 5 OKT · 19.30 Twee vrienden (+7j)

Villanella / de Roovers
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 6 OKT · 19.00 Peter en de wolf (3-9j)

De Maan
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

De krekel (+3j)

familiefilm
ZO · 7 OKT · 10.00
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24
ZO · 7 OKT · 10.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 7 OKT · 10.00 V. Swchwrn (+10j)

familiefilm
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO · 7 OKT · 11.00 Kinderhoogdag (3-12j)

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

De geweldige beer (+7j)

familiefilm
WO · 10 OKT · 15.00
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00
ZO · 28 OKT · 11.00
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 14 OKT · 15.00 Hartekijn (+4j)

TG Schemering
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 20 OKT · 19.00 Alleendje (+6j)

Tweelicht & Zn
Tervuren, GC Papeblok, 02 769 20 92

ZO · 21 OKT · 11.00 EN 15.00 Oogappel (2,5-6j)

Theater Picalili
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

WO · 24 OKT · 14.00 EN 16.00 Nijntje, de musical (+3j)

Theater Familie bv
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Jake & Pete's big reconciliation attempt (4/10)

Nijntje, de musical (24/10)

© PHILE DEPREEZ

ZA · 27 OKT · 13.30, 14.30 EN 16.15

Koken met Bossie (+6j)

Theater Froefroe

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 28 OKT · 10.00

Kaduuk-kadeedag (2,5-99j)

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

ZO · 28 OKT · 10.30

Gonzende zondag (1-5j)

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 28 OKT · 11.00

Spikkeltje (5j)

Compagnie Gorilla

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

ZO · 28 OKT · 20.00

De piano (+7j)

De Maan

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI · 30 OKT · 11.00 EN 16.00

Bobke B. (2-5j)

Theater Froe Froe

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 30 OKT · 14.00 EN 16.00

Muurtje muurtje (+3j)

Nat Gras

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI · 30 OKT · 15.00

Twist, een anarchistische familiemusical

Kopergietery & Nie

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO · 31 OKT · 15.00

Niet te filmen

De Stilte

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 31 OKT · 15.00

Brave

familiefilm

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,

02 731 43 31

WO · 31 OKT · 19.30

Erwin Blik in expeditie nul (6-12j)

De Waancel

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-

hoeve, 02 381 14 51

HUMOR

WO · 3 OKT · 20.30

Een beschaafde jongen

Begijn Le Bleu

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

VR · 5 OKT · 20.30

Sea, sex & fun

Les DésAXés

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 12 OKT · 20.00

Ongericht enthousiasme

Ongericht enthousiasme

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

VR · 12 OKT · 20.30

Urbanus zelf!

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 13 OKT · 20.30

Line-up comedy

Jeroen Leenders, Begijn Lebleu, Seppe

Toremans e.a.

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

17 EN 18 OKT · 20.30

Interesting Times

Alex Agnew

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 18 OKT · 20.00

Het leven zoals het zeker niet is

Walter Baele

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Gili drijft uit

Gili

VR · 19 OKT · 20.30

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO · 24 OKT · 20.30

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

DO · 25 OKT · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

VR · 26 OKT · 20.30

De Moedermonoloog

An Nelissen

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 27 OKT · 20.15

Kok

Joost Van Hyfte

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DANS

DO · 4 OKT · 20.30

Jake & Pete's big reconciliation attempt

Pieter & Jakob Ampe / Campo

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 24 OKT · 20.30

Shapeless

Charlotte Vanden Eynde

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

LITERATUUR

ZO · 7 OKT · 12.00

Grote Boonmarathon

Hommage aan Louis Paul Boon door

o.a. Josse De Pauw, Michael Roskam

Brussel, KVS, 02 210 11 12

MU ZIEK

Kleur in e-mineur

Hannelore Bedert, Wigbert,

Herr Seele e.a.

DO · 4 OKT · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 17 OKT · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

VR · 5 OKT · 20.00

Eliza Carthy band

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

Living roots

met o.a. Ibrahim, Tom Theuns, Raf

Walschaerts

VR · 5 OKT · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 31 OKT · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 6 OKT · 20.30

Unplugged

Kate Ryan

Kraainem, GC de Lijsterbes,

02 721 28 06

DO · 11 OKT · 14.00

Garry Hagger

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

11 EN 12 OKT · 20.00

En avant la muzik!

Johan Verminnen

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO · 11 OKT · 20.30

Simple Live 2

Stan Van Samang, Eric Melaerts,

Bert Gielen

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve,

02 381 14 51

DO · 11 OKT · 20.30

Un premier amour de luxe

Riguelle

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

Renée

VR · 12 OKT · 20.30

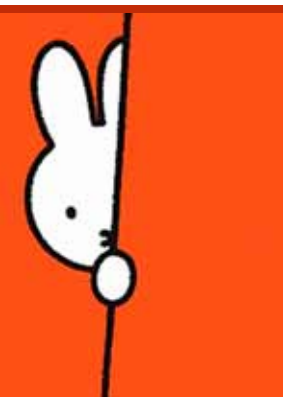
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 31 OKT · 20.15

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Hommage à Brel (26/10)

Ploegsteert (21/10)

ZA · 13 OKT · 20.00

Jo Vally

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 13 OKT · 20.00

Folk- en kleinkunstsirkwie

Mogen Doen
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZA · 13 OKT · 20.30

Kadril Grand Cru

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 13 OKT · 20.30

Mintzkov

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 14 OKT · 20.30

Jan De Smet

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Less > More

Zornik

DO · 18 OKT · 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA · 27 OKT · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 18 OKT · 20.30

Djar, buur en wereldburger

Djar Quartet
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 20 OKT · 20.00

Jan De Wilde & Arne Vanhaecke

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 20 OKT · 20.30

Welkenraedt

Yevgueni
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO · 21 OKT · 11.00

Ploegsteert

Het Zesde Metaal
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 24 OKT · 20.30

Chansons pour la fin d'un jour

Wouter Vandenabeele
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Songs we embrace

Laïs & Maandacht
DO · 25 OKT · 20.00
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 26 OKT · 20.00

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO · 25 OKT · 20.30

Staf Steegmans & de mogelijkheidheden

Mathias Sercu & live band
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 26 OKT · 20.30

Hommage à Brel

Filip Jordens
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 26 OKT · 20.00

Leki voor Afrika

met o.a. Jali, Omar Perry, Cintia Rodriguez
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

VR · 26 OKT · 20.30

Nijgh

Ariadne Van Den Brande, Jokke Schreurs & Frank Tomme
Tervuren, GC Papeblok,
02 769 20 92

KLASSIEK

ZA · 6 OKT · 20.30

Lezing-concert

met Sigiswald Kuijken
Imde, Sint-Kwintenskerk,
02 268 61 74

ZA · 6 OKT · 20.30

Octopus ensemble

Festival van Vlaanderen
Tervuren, GC Papeblok,
02 769 20 92

ZO · 7 OKT · 11.00

Aperitiefconcert

Liesbeth Schepers & Michel Stas
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 11 OKT · 20.30

Frederik Coene

Festival van Vlaanderen
Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,
02 731 43 31

Comedy in het lusthof

Capilla Flamenca
Festival van Vlaanderen
VR · 12 OKT · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 13 OKT · 20.30

Ternat, CC De Ploter,
02 466 78 21

ZO · 20 OKT · 20.00

I Solisti del Vento

Festival van Vlaanderen
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

DO · 25 OKT · 20.30

Dmytro Sukhovienco

Silvetrov, Haydn, Beethoven en Schumann
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR · 26 OKT · 20.30

Ruhe

Muziektheater Transparant / Josse De Pauw
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 27 OKT · 20.00

Vlamingen in Spanje

Ensemble Quadrivium
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

JAZZ

ZA · 13 OKT · 20.15

In The Miller Mood

The World famous Glenn Miller Orchestra
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

FI LM

MA · 1 OKT · 20.30

On The Road

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 9 OKT · 20.00

La folie Almayer

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 16 OKT · 20.30

The Angels' Share

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 18 OKT · 15.00 EN 20.00

Monsieur Lazhar

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 19 OKT · 19.00

All the president's men

Brussel, Cinematek, 02 551 19 19

ZO · 21 OKT · 20.00

De Rouilles et d'Os

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 22 OKT · 20.30

Schoonheid

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR · 26 OKT · 14.00

Vidange perdue

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA · 27 OKT · 14.00 TOT 00.30

Shakespeare filmmarathon

A Midsummer Night's Dream, Hamlet, Much Ado, Edward II
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 28 OKT · 20.00

The dark knight rises

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 29 OKT · 20.30

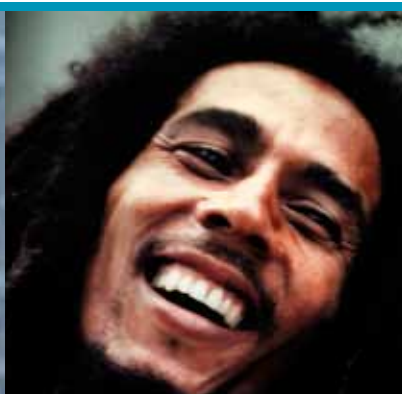
Headhunters

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Headhunters (29/10)

Marley (31/10)

Sehnsucht (12/10 tot 10/11)

© JOHAN CLARYSSE

DI · 30 OKT · 20.30

To Rome with Love

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 31 OKT · 20.00

Marley

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,
02 731 43 31

6 TOT 14 OKT

Verkiezingen in Asse

Heemkundige kring Ascania
Zellik, Oud Gasthuis, 02 466 78 21

TOT 7 OKT

Raak

Rasa
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

12 OKT TOT 10 NOV

Sehnsucht

Johan Clarysse
Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,
www.kasteelvangaasbeek.be

12 TOT 14 OKT

Mobilitijd

groepstentoonstelling
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

TOT 14 OKT

Colors

Sol LeWitt
Leuven, museum M, www.mleuven.be

11 OKT TOT 20 JAN

Permeke retrospectieve

Brussel, Bozar, www.bozar.be

28 OKT TOT 13 JAN

Jan Yoors

Drogenbos, Felixart, www.felixart.org

TOT 31 OKT

Conscienceexpo

Halle, Zuidwestbrabants museum

(Kardinaal Cardijnstraat 7),
www.conscienceachterna.be

TOT 31 DEC

Cas Oorthuys – Brussel 1946-1956

Brussel, museum van de Stad Brussel,
Grote Markt

MA · 1 OKT · 15.00

Turkije, aan de rand van Azië en Europa

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 2 OKT · 20.00

Suriname

Jena-Pierre en Mieke Demarsin
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 4 OKT · 14.00

expo Raak

rondleiding door Rasa
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

VR · 5 OKT · 20.30

Dirk doet darwin

Dirk Draulans
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DI · 9 OKT · 14.00

Een lang en gezond leven

Hendrik Cammu
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

DI · 9 OKT · 19.30

Islamitisch bankieren, het antwoord op de financiële crisis?

DeBuren
Brussel, Beursschouwburg, 02 212 19 30

WO · 10 OKT · 20.00

Egypte, bakermat van onze cultuur

Dirk Rosseel

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 10 OKT · 20.00

Lights! Camera! Action!

Jan Verheyen
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

WO · 17 OKT · 20.00

België, een geschiedenis zonder land

deBuren
Brussel, Museum Belvue, 02 212 19 30

VR · 19 OKT · 20.00

Hoe lang gaat het hier nog duren?

Stijn Meuris
Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,
02 731 43 31

DI · 23 OKT · 14.00

Ongewoon. Hoe zo?

Wouter De Bruyne
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

DI · 30 OKT · 14.00

Shakespeare: mens en mythe, werk en tijd

Frank Albers
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 14 OKT · 9.30

Opening week van het bos

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO · 17 OKT · 20.00

Onze rijkdom

project rond kansarmoede
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

25 TOT 27 OKT

Bâtard festival

Beginnende podiumkunstenars
uit België en Nederland

Brussel, Beursschouwburg,
www.batard.be

ZA · 27 OKT · 19.00

25 jaar de Zandloper

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO · 28 OKT · 14.00

Actiedag XL

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA · 20 OKT · 14.00

Paddenstoelenwandeling

Sint-Genesius-Rode, hoek Mulder-
straat en Bronstraat, 02 305 75 02

Uit in de Rand

Op www.uitinderand.be verneem je wat er in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand allemaal te beleven valt op sociaal-cultureel gebied. Je kunt er perfect een avondje uit mee plannen. Naast theater, muziek, dans, enzovoort, vind je er ook de activiteiten van tal van verenigingen. Organisaties die hun activiteiten bekend willen maken, kunnen die trouwens zelf in de Uitdatabank invoeren via www.uitdatabank.be

www.randkrant.be

Vanaf 1 september heeft Rand-Krant een gloednieuwe, eigen website met nieuws over het tijdschrift en een aantal extra's. Met de tijd zal dit een mooie aanvulling vormen op ons gedrukte maandblad. Nieuwsgierig? Ga alvast een eerste kijkje nemen.

Egypte, bakermat van onze cultuur (10/10)

Paddenstoelenwandeling (20/10)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – Uit in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Archeduc vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

New York-Drogenbos Het werk van Jan Yoors

Een beroemde Amerikaanse kunstenaar, eigenlijk een vergeten Belg, in Drogenbos? Jawel. Vanaf 28 oktober kun je in het FeliXart Museum een expo bekijken van de veelzijdige kunstenaar Jan Yoors.

TEKST Jo Govaerts ■ FOTO Jan Yoors' *Pink on Orange Tantra*

Na meer dan vijftientig jaar komt er eindelijk opnieuw een tentoonstelling in België over Jan Yoors. Artistiek directeur Sergio Servellón van het FeliXart Museum is ervan overtuigd dat de bezoekers als een blok zullen vallen voor de indrukwekkende wandtapijten waarmee Jan Yoors in de jaren 60 en 70 naam maakte in New York. 'Hij past weer helemaal in onze tijd met zijn aandacht voor toegepaste kunst, textiel en architectuur.'

Zeldzame tapijtkunstenaar

'Aanvankelijk was het Felix De Boeckmuseum een monografisch museum over schilder-

boer Felix De Boeck. Maar sinds het museum FeliXart heet, leggen we regelmatig een link met andere kunstenaars en kunststromingen. Zo was de tentoonstelling Grenoble 1927 een groot succes. Het was de reconstructie van een tentoonstelling waar Felix De Boeck samen met Permeke, Magritte en andere vaste waarden uit de Belgische schilderkunst aan het buitenland werd voorgesteld. Daarvoor hadden we ook een mooie tentoonstelling van De Boeck's tijdgenoot Karel Maes, die niet alleen schilderde, maar ook meubels en tapijten maakte. Toen ik me bij zijn werk de vraag stelde welke andere Belgische kunstenaar zich met de tapijtkunst had beziggehouden, kwam ik uit bij Jan Yoors. In ons land is hij wat vergeten, maar hij is de Belgische kunstenaar die het vaakst vermeld wordt in de New York Times.'

Kleurrijk leven

Jan Yoors maakte niet alleen kleurrijke tapijten die soms aan Gauguin soms aan de late Matisse doen denken, ook zijn leven was zeer kleurrijk. Zijn vader was de glazenier Eugene Yoors, zijn moeder de dichteres en

activiste Magda Peeters. Op zijn twaalfde ontmoette hij een zigeunerfamilie waar hij zich bij aansloot. Over zijn leven met de kumpania van zijn zigeunervader Pulika schreef hij het intrigerende boek *Wij zigeuners* dat nog altijd wordt beschouwd als een document over het leven van de Rom voor de Tweede Wereldoorlog. Ook zijn boek over zijn tijd in het verzet is indrukwekkend. Hij was onder andere contactpersoon met de Rom, een etnische groep die Hitler wou uitroeien. Na de oorlog trouwde Yoors, vertrok met zijn vrouw naar Engeland en vervolgens naar de VS. Ook daar leefde hij op een onconventionele manier, al liet hij zich niet volledig meeslepen in de gekte van de jaren 60. Tapijt weven, was zware arbeid. Er kropen zo veel arbeidsuren in en Yoors vond dat ze 'episch groot' moesten zijn dat het prijskaartje opliep. Klanten waren voornamelijk goed boerende bedrijven en musea.

Veelzijdig kunstenaar

Naast tapijten zullen er in FeliXart ook gouaches, tekeningen, beeldhouwwerken en foto's te zien zijn. Jan Yoors was geen geschoolde kunstfotograaf, toch zijn niet alleen zijn foto's van de Rom uniek. Ook zijn foto's van het Harlem van de jaren 60 worden beschouwd als een uitzonderlijk tijdsdocument. In die tijd waren de verhoudingen tussen blanken en zwarten in de VS erg gespannen en durfden er bijna geen blanken deze New Yorkse buurt te bezoeken. Yoors ging er op zoek naar kleuren en geuren, modellen voor zijn tapijten, nieuwe indrukken.

Jan Yoors was een kleurrijke duizendpoot. Daardoor zou je hem een waardige erfgenaam kunnen noemen van de kunstenaars van Grenoble 27, de tijd van het tijdschrift *7 arts*. Kunst die zich met alle aspecten van het leven bezighoudt en zich erin integreert. Wat artistiek directeur Sergio Servellón vooral intrigeert, is hoe Yoors ondanks alle verschillen in kunstvorm toch steeds naar dezelfde lijnen en vormen grijpt, op een haast constructivistische manier.

28 OKT TOT 13 JAN
Jan Yoors

Drogenbos, FeliXart, www.felixart.org
(FeliXart is open van donderdag tot
zondag van 10.30 tot 17 uur)

Reuze*Randplan

Op ontdekking in eigen streek

Eind september lanceerde vzw 'de Rand', samen met het Davidsfonds, het Reuze*Randplan 2013. Reuze kan je het wel noemen, want de kalender is maar liefst 50 op 70 cm en staat bol van culturele en sociale activiteiten die in 2013 in de Vlaamse Rand en de Groene Gordel plaatsvinden, en die ook nog eens reuze plezant zijn.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Een druk leven dat alsmat drukker wordt. Hoe combineer je dat met al die leuke activiteiten die het hele jaar in je regio plaatsvinden? 'Met onze kalender mikken wij op gezinnen en mensen met een drukke agenda die toch tijd willen maken om te genieten van de vele activiteiten die ze dicht bij huis kunnen doen. Het Reuze*Randplan helpt hen hierbij. Het is een groot en praktisch werkinstrument waarmee je je vrije tijd op een prettige manier kunt plannen. De kalender toont je per maand wat er allemaal te doen is in onze regio. Hij voorziet ook schrijfruimte en stickertjes waarmee het plannen niet alleen makkelijk maar ook plezant wordt. Ook kinderen vinden het leuk om op die manier mee te helpen plannen en hun streek te verkennen', zegt Marijke Verboven, stafmedewerkster projecten en evenementen bij vzw 'de Rand'.

Voor jong en oud

Het Reuze*Randplan staat vol tips om je vrije tijd in je eigen regio op een gezellige en leerrijke manier door te brengen. 'Het is opvallend hoeveel interessants er in de Vlaamse Rand en de Groene Gordel te beleven valt. In onze kalender hebben wij vooral de nadruk gelegd op gratis activiteiten of activiteiten met een lage inkomprijs. Wij willen zoveel mogelijk mensen bereiken. Jong en oud. Zodat je tijdens die evenementen ook een mix van mensen uit je regio kunt ontmoeten. Zo maak je niet alleen kennis met bezienswaardigheden en attracties, maar ook met de mensen die in je buurt leven.'

Het Kasteel van Gaasbeek en de Plantentuin van Meise zijn partners van het

Reuze*Randplan. Bij de aankoop van de kalender krijg je één vrijkaart voor een bezoek aan het kasteel en één voor de plantentuin. 'Een aanrader is de voorjaarsstentoonstelling van schrijversportretten door schilder Sam Dillemans in het Kasteel van Gaasbeek. En een wandeling te midden van al het natuurlijk schoon in de plantentuin van Meise is natuurlijk ook een voltreffer. Zelf wil ik de kinderhoogdagen niet missen. Dit is een cultuurfestival, op verschillende dagen en locaties, waarbij kinderen centraal staan. Je kunt trouwens gratis naar de kinderhoogdagen in de centra van vzw 'de Rand' dankzij de vrijkaarten die je in de kalender vindt.'

Op uitstap in het Nederlands

Voor wie Nederlands aan het leren is, biedt het Reuze*Randplan heel wat oefenkansen. De evenementen zijn ideale gelegenheden om contacten met Nederlandstaligen te leggen en zo de taal op een aangename manier in de praktijk toe te passen. 'We hebben de teksten in de planner bewust niet vertaald. Zo wordt plannen maken voor je vrije tijd ook een beetje Nederlands oefenen. De echte basis van een taal leer je natuurlijk het best in een cursus. We geven dan ook informatie over cursussen Nederlands die je in Vlaams-Brabant kunt volgen.'

De activiteiten in de kalender zijn heel divers. Ze gaan van sportevenementen zoals de Brabantse Pijl, over jaarmarkten, een magnoliawandeling in de Plantentuin van Meise, het druivenfestival in Hoeilaart, het witloofmuseum in Kampenhout, het volksinstrumentenmuseum in Gooik tot de Toer de Geuze. Dat is een dag waarop brouwe-

rijen in het Pajottenland en de Zennevallei hun deuren openzetten. 'Met deze kalender ben je in prima gezelschap om je verkenningstocht door je eigen streek te plannen. Tijdens de tocht zul je merken dat je om fijne momenten te beleven je helemaal niet ver hoeft te gaan. Waar het op aankomt, is dat je op voorhand weet wanneer al dat leuks plaatsvindt, zodat je dit tijdig kunt inplannen en de juiste keuzes kunt maken uit dit reuze aanbod.'

DE Auf Entdeckungsreise in der eigenen Gegend

Ein geschäftiges Leben, das noch immer geschäftiger wird. Wie kombiniert man dies mit all den tollen Aktivitäten, die das ganze Jahr über in der eigenen Gegend stattfinden? 'Mit unserem Reuze*Randplan-Kalender ('Riesen-Randplan') wenden wir uns an Familien und Menschen mit einer gespickten Agenda, die dennoch Zeit freimachen wollen, um die vielen Aktivitäten zu genießen, die sie in der Nähe von zu Hause unternehmen können', sagt Marijke Verboven, Teammitglied für Projekte und Veranstaltungen bei der vzw 'de Rand'. 'Es ist ein grosses und praktisches Arbeitsinstrument, mit dem man die eigene Freizeit auf schöne Weise planen kann. Der Reuze*Randplan steht voller Tipps, um die Freizeit in der eigenen Gegend auf vergnügliche und lehrreiche Weise zu verbringen. Die Aktivitäten im Kalender sind überaus vielfältig. Es kommt darauf an, vorab zu wissen, wo all die tollen Events stattfinden, so dass man dies zeitig einplanen und die richtige Auswahl aus diesem riesigen Angebot treffen kann.'

Een bos in een verzopen kom

Op de grens tussen Grimbergen en Zemst ligt een bos gedrapeerd rond de Laarbeek. Al eeuwenlang is dat het geval, maar sinds 1999 is het beheer in handen van Natuurpunt en dat heeft de lokale biodiversiteit een boost gegeven. Dat alles kun je zelf gaan bekijken, want er ligt een wandelpad van een kleine drie kilometer dat je het hele jaar kunt afstappen.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Vanaf de kerk van Zemst-Laar loop je westwaarts op de Humbeeksebaan richting Humbeek, waar je na een kleine kilometer de Laarbeek onder de weg ziet stromen. Vlak na de beek neem je rechts het permanent wandelpad dat je in een lus door het Kollintenbos annex graslanden leidt. Onderweg loop je door een keur aan biotopen met erg verschillende planten en dieren. Elk seizoen heeft je veel te bieden, maar hou er rekening mee dat je best altijd je laarzen aantrekt. Het natuurgebied is namelijk een laaggelegen kom waar heel wat water bijeenkomt als het regent. Bovendien is dit het overstromingsgebied van de Laarbeek. Vooral tijdens een natte winter kan het water de wandelweg onbegaanbaar maken, tenzij je lieslaarzen aantrekt. Waterdieptes van meer dan een halve meter zijn dan geen uitzondering. Zo'n vaart loopt het tussen begin april en eind oktober meestal niet, maar de nattigheid is toch nooit ver uit de buurt. Het hoeft dus niet te verbazen dat er veel moeras- en waterplanten te zien zijn. Jammer genoeg tekenen ook de muggen en dazen present

tussen juli en oktober, maar dat is normaal in een vochtig natuurgebied.

Variatie

Het Kollintenbos telt zes poelen die elk een eigen karakter hebben en dus een aparte leefgemeenschap herbergen. In de ene waterpartij staat glashelder water, terwijl een paar honderd meter verderop het mannagras en andere waterminnende soorten het water afdekken en onttrekken aan het oog. In nog een andere depressie groeien bakken vol grote lisdodde, ligt er een klad drijvend fonteinkruid of is het water zo goed als onzichtbaar tussen de omringende bomen.

In het populierenbos is de struik- en kruidlaag gevarieerd en ligt er ongelooflijk veel dood hout. Dat trekt massa's mossen, bakken vol kevers en talloze zwammen aan die in het najaar het beste van zichzelf tonen. In de winter staan ook grote delen van dit bos onder water. Aan de westkant liggen wat drogere bospercelen die behalve met populier begroeid zijn met ruwe berk, lijsterbes en meer naar het zuiden zelfs met ettelijke tamme kastanjes.

In de buurt heeft de vos zijn burcht gemaakt, peuzelen verschillende muizensoorten de vele hazelnoten op en zorgt het hakhoutbeheer voor een bosvariant met een uitgebreide struiklaag en enkele open plekken.

In het voorjaar vind je tapijten vol bosanemoon, en iets later komen de pinksterbloemen in bloei. Dan vliegt het oranjetipje, dat leuke vlindertje uit de familie van de witjes. Rond deze tijd in de herfst kun je nog dagpauwoog, landkaartje, icarusblauwtje, atalanta en gehakkelde aurelia ontmoeten. Op een mooie nazomer vliegen dan ook nog veel bijen- en zweefvliegsoorten op de planten die bloeien. Vooral klimop doet het dan goed en zit vol met allerlei insecten. Daarvoor alleen al kun je hier naartoe komen.

Vuil pronkstuk

Variatie is ongetwijfeld de kracht van dit gebied. Op een veertig hectaren komen zo veel verschillende leefgemeenschappen voor dat je dat echt eens moet gaan bekijken. De Laarbeek zelf zou het pronkstuk van dit gebied moeten zijn. Ze ligt weliswaar aan een waterzuiveringsstation,

maar dat laat het de jongste maanden duidelijk afweten, zodat het water nu veel vuiler is dan een jaar geleden. Aquafin is op de hoogte en zal hopelijk snel de nodige maatregelen nemen. Wateronderzoek door Natuurpunt wees immers uit dat de beek nu veel minder leven bevat dan toen het station naar behoren werkte. In de herfst en de winter is de vuilvracht verdund en valt het al bij al nog mee. In de lente daalt de waterstand en raakt de vervuiling meer geconcentreerd waardoor vele soorten niet kunnen overleven. Laat het niet aan je hart komen, want je kunt hier eindeloos genieten van de natuurpracht. En als je nog verder wil wandelen, ligt aan de westkant van het Kollintenbos het Bos van Aa. De omwalde, voormalige zandwinning is wel ontoegankelijk, de wegen eromheen doorsnijden een van de mooiste en meest kleinschalige landschappen van de regio.

KAART

Topografische kaart:
NGI 23/7-8 (schaal 1:20.000)

Fier als een gieter haalde ik het papiertje uit de brievenbus: jiehoe, mijn oproepingsbrief om te gaan stemmen. Het moet 1982 geweest zijn, net achttien en rijp om een eerste keer mijn stem uit te brengen. Ik was er klaar voor. Ik zou het verschil maken. Dacht ik.

Zes maanden eerder stonden ze een voor een voor onze deur aan te schuiven. Rood, geel, groen, oranje en ja, zelfs ook blauw. Nu houd ik wel van een regenboog, maar dit deed toch mijn wenkbrauwen fronsen. Rood, geel, groen, oranje en blauw? Was mijn vader helemaal op zijn kop gevallen? 'Jongen, je kunt niet goed genoeg geïnformeerd zijn', praatte hij de regenboog goed. 'We zullen eens horen wat ze te vertellen hebben. En vooral: we gaan eens goed gas geven. Zien of ze tegen een stoot kunnen.' En zo geschiedde.

Amper twee jaar voordien streken we als gloednieuwe inwijkelingen neer in dit vredige dorpje tussen Leuven en Aarschot. Latijn sprak hij niet, maar in die korte tijd had mijn vader in de plaatselijke dorpskroeg furore gemaakt met zijn maatschappelijke discussies en gevatte oneliners, lang voor dit fenomeen wereldwijd bekend werd. Hij zwansde, discussieerde, lachte, zette de mensen op het verkeerde been, poneerde allerhande stellingen – de ene al absurder dan de andere –, ging soms stevig in tegen de gangbare meningen en – vooral – op kritieke momenten als het volume de hoogte in ging, trakteerde hij. Om de angel uit een bijna ontaarde discussie te halen, de gemoederen te kalmeren. 'Santé', zei hij en sneed een nieuw onderwerp aan. 'Timing is alles', zei hij nadien als we door de nevel van de nacht het ouderlijk huis zochten.

Wist ik toen veel waarom hij dat deed. Zeker niet voor zijn meerdere eer en glorie, want hij had een drukke baan en een mooie familie waarmee hij content was. En nee, hij wilde ook helemaal niet in de politiek of op de publieke tribune. Simpel. Hij deed het voor de sport. De sport van het discussiëren en van mening te verschillen. En elkaar te respecteren, ook al dacht die andere iets totaal anders. 'Zoon, een mening is een mening, en daar moet je voor gaan, maar je moet die soms ook durven wijzi-

gen.' En ik, een broekje van nauwelijks achttien, ik zat naast hem en genoot. Binnen zes maanden zou ik voor de eerste keer gaan stemmen en ik zou het verschil maken.

Mijn vader liet ze allemaal na elkaar komen. 'Kwestie van goed te kunnen vergelijken.' De ene wilde een Duvel, de andere een glas wijn, een derde een plat water. Daarmee had die laatste snel afgedaan, las ik op het gezicht van mijn vader. 'Discussiëren op plat water, kom nu', zou hij later zeggen. En of er gediscussieerd werd. 'Willen jullie een bibliotheek oprichten? Een jeugdhuis bouwen? De kaartclub ondersteunen? De dorpskom heraanleggen? Voetpaden en fietspaden aanleggen en onderhouden? Voor de eenzamen zorgen? ... De ene vraag na de andere vuurde hij af. Veelal was het antwoord 'ja', 'weet niet' of 'euh, daar hebben nog niet goed over nagedacht', om uiteindelijk laat op de avond zelf de vraag gesteld te krijgen waarvoor rood, geel, groen, oranje en blauw gekomen waren: 'Eigenlijk willen we dat je op onze lijst komt, wat denk je?' Stille. Hij wist dat die vraag zou komen – en was verwonderd dat het soms zo lang duurde voor ze gesteld werd – en hij wist al wat hij zou antwoorden, maar enig drama was hem ook niet vreemd en na een secondenlange stilte zei hij: 'Ik wil bedenktijd, ik laat nog iets weten'. Hier klopte iets niet, wist ik toen, maar wat? Die mensen deden zo veel inspanningen om hem op de lijst te krijgen, in het café praatte hij iedereen vriendelijk onder tafel, schouderklopjes en knipoogjes waren zijn deel, en hier, hier zei hij doodleuk nee op. Nu weet ik dat je niet altijd moet ingaan op een verzoeking, maar dat je soms even veel, zo niet meer, invloed kunt uitoefenen zoals mijn vader dat deed, want uiteindelijk heeft hij nooit op een politieke lijst gekandideerd. En, straf-fer, niemand, niet rood, geel, groen, oranje of blauw is daarvoor ooit kwaad op hem geweest.

TEKST Geert Selleslach

Coöperatie helpt boer

6 En de boer,

De coöperatie is een economische hefboom voor boeren, tuinders en andere producenten van streekproducten om de moeilijkheden het hoofd te bieden', zegt Tania Stadsbader van de vzw Pajottenland Plus. 'Een aantal boeren en tuinders vindt een afzet in de hoevewinkels, maar veel biologische en artisanale producten raken niet of moeilijk tot bij de klant. Toch is er veel vraag naar. Sommigen proberen alleen promotie te voeren en een eigen distributiesysteem uit te bouwen, maar de tijd en vooral de financiële middelen ontbreken om dit goed te organiseren. Bovendien zitten ze als kleine producent in een te zwakke positie om te kunnen onderhandelen met afnemers, want ze kunnen niet opboksen tegen de grote concurrenten uit de distributiesector. De oprichting van een coöperatie is noodzakelijk om te overleven, anders sta je als kleine, individuele producent machteloos tegen de grote distributie. Het is een middel om door samenwerking een grotere afzet te vinden en een betere promotie te maken. Producenten krijgen ook een eerlijkere prijs voor hun waren.'

Mekkertaartjes

Tania toont de lijst van de stichtende leden van de coöperatie *Lekkers uit het Pajottenland*. Zij zijn de oprichters, aandeelhouders en beheerders van de coöperatie. Onder hen vind je

Landbouwers, tuinders en producenten van artisanale producten uit het Pajottenland richten een coöperatie op om hun producten te promoten en gericht bij de klanten te brengen. 'Een dergelijke coöperatie voor marketing en distributie is uniek in Vlaanderen en België.'

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

natuurlijk

Bruinrode zonneklopper

Libellen en waterjuffers vereenzelvig je waarschijnlijk meer met de zomer dan met de oktobermaand, maar dan ben je toch een interessante groep uit het oog verloren. Niet dat die wat met 'heide' te maken hebben, want ze komen overal voor in de Vlaamse Rand. De meest algemene van een notoir trio heidelibellen, dat goed op elkaar lijkt, is de bruinrode heidelibel die je nu ook ver van het water kunt vinden. Als je rond deze tijd een libel ziet zoals op de foto is de kans heel groot dat het om een bruinrode heidelibel gaat.

Libellen zijn boeiende dieren. Ze horen tot de grootste insecten van West-Europa. De grootste halen een lengte van ongeveer tien centimeter; de heidelibel komt toe met een vijftal centimeter. De bruinrode heidelibel legt haar eitjes in het water van poelen of van moerassen waarna de larven bijna een jaar onder water leven. Rond juni-juli kruipt ze op een stengel van een waterplant, maakt een pop en sluipt een maand later uit die huid om een volwassen leven als libel te beginnen. Dan zwemt ze soms heel ver weg van de ge-

boorteplaats. De volwassen dieren leven enkel van andere insecten, waarbij vooral vliegen, muggen en dazen de voorkeur genieten.

Heel wat mensen dichten libellen veel slechte kwaliteiten toe. Een hardnekkig gerucht is dat ze hard kunnen bijten of steken, maar niets is minder waar. Geen enkele van het zeventigtal soorten waterjuffers en libellen in België is daar toe in staat. Een ander gerucht is dat ze wel eens in je haren vliegen. Ook dat is een fabeltje. Toch zijn heidelibellen helemaal niet schuw en komen ze graag op je arm of zelfs je hoofd zitten. Dat doen ze gewoon om een goeie uitkijkpost te hebben, maar vooral uit nieuwsgierigheid. Inderdaad, de bruinrode heidelibel komt graag

hij ploegde voort en tuinder

de producenten in hoofdberoep: Duizendblad uit Ternat produceert biologische kruiden, snijbloemen en vergeten groenten; het Hof van Vrijlegem brengt koolzaad, koolzaadolie, koolzaadaddressing en koolzaadhoning op de markt; het Waterhof van Gaasbeek maakt op basis van koemelk allerlei zuivelproducten zoals hoeve-ijs; Geitjesweelde in Gooik vervaardigt verse kazen, desserts en patisserie op basis van geitenmelk waaronder de mek-kertaartjes; Demeulemeester uit Bever spitst zich toe op appels, peren en fruitsappen. Naast de hoeveproducten van landbouwers in hoofdberoep zijn er ook vennoten met streekproducten, zoals de Vlezebees (jenever), chocolade uit Liedekerke en de traditionele geuze en kriel van Lindemans.

‘Bij de start van de coöperatie moet je beschikken over een kapitaal van minimum 18.850 euro en bij de ondertekening door de notaris moet één derde volgestort zijn door de stichtende leden’, verduidelijkt Tania. ‘Bij onze coöperatie gaat 20 procent van de leveringsprijs aan de afnemer naar de coöperatie om

Gebrek aan grond, opvolging en specialisatie zet de landbouw in de Vlaamse Rand onder druk. In onze reeks *En de boer, hij ploegde voort* geven we voorbeelden van mensen uit de sector die het hoofd boven water proberen te houden.

de kosten te dekken. Een redelijk percentage, want de leden besparen op de uitgaven voor transport, distributie en promotie. We nemen in deze startfase niet te veel hooi op de vork. We starten bescheiden met één chauffeur, één koelwagen en het op puntstellen van het ICT-systeem. We starten klein met dertig locaties voor levering aan winkels, restaurants en B&B en willen stapsgewijs groeien. Toch stellen we eisen aan de kwaliteit van het verkoopproduct: de identiteit van het streekproduct moet er tot zijn recht komen.’

Sympathisanten

‘We geven er de voorkeur aan om zo veel mogelijk te verkopen in de streek. De chauffeur van de koelwagen haalt de producten bij de verschillende producenten op en transporteert ze naar de diverse locaties van de afnemers. Je hebt geen opslagruimte nodig, de vrachtwagen fungeert als magazijn. Op die manier leggen we zo min mogelijk kilometers af. Het is een mooi voorbeeld van duurzame ontwikkeling.’ Tania Stadsbader neemt de coördinatie op zich en zoekt naar bijkomende vennoten. ‘Een gemotiveerde groep van overtuigden stak zijn nek uit en gaat voluit voor de coöperatie. Van zodra de coöperatie goed draait, zijn we ervan overtuigd dat ook andere producenten, die nu de kat uit de boom kijken, zich zullen aansluiten. We zijn ook op zoek naar nieuw kapitaal: sympathisanten die 200

euro storten, kunnen vennoot worden. Ze zijn weliswaar niet stemgerechtigd, maar komen wel in aanmerking voor een dividend. Tania is optimistisch en weet zich geruggensteund door vele partners, zoals het Provinciaal centrum voor kleinfruit in Pamel, het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei en het Steunpunt voor hoeveproducten.

i www.lekkers-uit-het-pajottenland.be
of 054 50 02 45.

EN Launch of farming/ market gardening co-op

Farmers, market gardeners and people making traditional-style products in the Pajottenland have set up a co-operative to promote their wares and deliver them to customers in a more focused way. ‘The co-operative is designed to help farmers, market gardeners and other producers of local goods to face up to the hardships’, says Tania Stadsbader from the non-profit-making body Pajottenland Plus. ‘The co-operative has been created to help small, individual producers survive, people who would otherwise be helpless in the face of the major distributors. Cooperation is being facilitated in order to boost sales while improving the promotion efforts. Producers are also paid a fairer price for their wares.’

eens snuffelen aan een mens die het territorium binnendringt. Als je heel rustig blijft, houden ze zich ook koest en blijven ze graag enige tijd ter plekke. Het zijn echte zonnekloppers die maar al te graag de nazomerse zonnestralen opvangen. Bosranden en rustige, windluwe plekjes genieten de voorkeur. De oeroude, want meer dan drie honderd miljoen jaar oude insecten, leven gemiddeld slechts een zestal weken als volwassen insect. In die periode slijten de vleugels zodanig af dat je je soms afvraagt hoe het mogelijk is dat er nog kan worden gevlogen met zo’n gehavende apparatuur. De bruinrode heidelibel is een behendig dier dat al zijn prooi in de vlucht moet vangen.

Dat zijn in de Rand algemene zomervlinders. Na de jacht gaat de jager op een plekje zitten waar hij ongestoord de maaltijd kan verwerken. De onfortuinlijke vlinders worden meteen ontdaan van hun vleugels en snel opgepeuzeld. Met hetzelfde gemak gaan zweefvliegen en andere insecten voor de bijl. Het gebeurt wel eens dat heidelibellen het pad kruisen van een hoornaar, onze grootste sociale wesp. Meestal gaan ze mekaar gewoon uit de weg, maar soms komt het tot een confrontatie. Die eindigt bijna steeds in het voordeel van de hoornaar, want dat is best een hevig baasje dat vecht als een leeuw wanneer zijn leven in gevaar is. De natuur kan hard zijn.

TEKST Herman Dierickx

2 Ateliers in de Rand

‘Het mooiste is **beginnen**’

Illustratrice An Candaele

In de Rand wonen en werken de meest uiteenlopende kunstenaars en ambachtsmensen. Ze werken in ateliers van alle vormen en stijlen. In onze nieuwe reeks *Ateliers in de Rand* tonen we de variatie, proeven we de sfeer, zien we wat er gebeurt. Deze maand zitten we aan de tekentafel van illustratrice An Candaele.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

E nkele rekken propvol boeken, een computertafel en voor het raam een reusachtige tekentafel met daarop een groot dienblad vol potten met penselen, potloden, pennen en stiften. Dat zijn de voornaamste ingrediënten van An Candaeles atelier in Tervuren. Uit een map haalt ze het werk waar ze momenteel mee bezig is. Pagina's vol eendjes in de meest uiteenlopende poses komen te voorschijn. 'Tien jaar geleden maakte ik samen met auteur Brigitte Minne het boek *Slaap lekker, Rosalie*. Het gaat over een eendje dat niet wil gaan slapen.' Het prentenboek kende veel succes in binnen- en buitenland. 'Het werd onder meer in het Hindi en het Chinees vertaald', vertelt An Candaele. 'Zoiets is natuurlijk fantastisch.' Omdat het eendje zo populair blijft, stelde de uitgever voor om een kartonboekje voor de allerkleinsten te maken met Rosalie in de hoofdrol. Tegen de Antwerpse boekenbeurs zou het af moeten zijn. 'Ik ben er in januari mee begonnen. Ik had Rosalie heel lang niet getekend, dus ik ben echt weer naar haar op zoek moeten gaan.' De illustratrice legt een van de eerste schetsen naast de recentste. 'In het begin was ze te oud, zie je? Nu is ze echt weer het kleutereendje geworden.'

Reduceren

'Het geheim van prentenboeken voor de hele kleintjes is reduceren, reduceren, reduceren', legt An Candaele uit. 'Voor die groep moet je heel picturaal en gestileerd werken, zodat ze onmiddellijk het beeld vatten. Als je er nog een achtergrond bij tekent met een kast, een deur, een kat en een bloempot, dan raakt het beeld zoek.'

De illustratrice pakt een ander boek van haar rek: *Springdag*, waarvoor Anne Provoost de tekst schreef en dat in februari dit jaar verscheen. 'Dit is net het omgekeerde van het Rosalieboekje. Het is een filosofisch

getint boek voor mensen van 6 tot 100 jaar. Daarvoor heb ik onder meer met Photoshop gewerkt.' Ze toont een hele hoop papiertjes met diverse motiefjes, structuren en kleuren. 'Ik heb een hele databank van die dingen.' Ingescand in het computerprogramma kun je er mee knutselen, schuiven en in laagjes leggen tot je figuren perfect zijn aangekleed en ingekleurd. 'Het was chaotisch werken. Bovenop de papiertjes heb ik nog geschilderd met olieverf en pastel. Er zit krijt in, rietpen, ik heb gekrast en gescheurd. Het is een beetje zoals ik kook, een beetje van dit, nog iets van dat, wat heb ik hier nog?'

Met liefde van Marc Sleen

An Candaele studeerde in 1981 af als grafisch vormgeefster. In die tijd bestond de opleiding illustratie nog niet. Haar allereerste opdracht was het inkleuren van de Nerostrip *De zwarte toren*. Ze diept het album op. 'Marc Sleen heeft het voor me gesigneerd: *Aan An, de liefste inkleurster die ik ooit ontmoette. Met liefde, Marc Sleen.*' Na omzwervingen in de tijdschriften- en reclamewereld kwam ze in 1995 bij illustratie uit, een liefde die ze opgepikt heeft tijdens een verblijf van enkele jaren in Boston, Ver-

enigde Staten. 'Daar hadden ze de meest fantastische boekenwinkels en heb ik ontdekt hoe mooi prentenboeken kunnen zijn.'

Hoeveel ze er al getekend heeft, kan An bij benadering niet zeggen. 'Ik zou ze dringend eens moeten tellen.' Maar wat ze het leukst vindt aan haar werk weet ze heel precies. 'Het mooiste is beginnen. Je krijgt de tekst van de auteur – vaak niet meer dan enkele A4'tjes – en daar moet je iets bijzonders mee doen. Ik werk dan al mijn huisgenoten de deur uit en teken, teken, teken. In dat stadium ben je nog niet bezig met het verhaal. Je ontwikkelt je personages, zoals ik net heb gedaan met Rosalie. Dat is echt zwoegen. Ik stel het ook lang uit. Je weet dat je je eraan moet zetten, je voelt het borrelen. Je bent nog met honderd andere dingen bezig, maar het verhaal sluimert al, je neemt het overal mee naartoe. Intussen pik je kleine dingen op: op school – ik geef les aan de academie van Overijse -, in de supermarkt, in de file. Dat is de chemie die begint. En dan komt het er dus op aan te gaan zitten en te tekenen. Dat is een verrukkelijk moment. Al helemaal als je 's avonds naar je werk van die dag kijkt en kunt zeggen: *Yes, ik zit op de goede weg!*'

DE 'Das Schönste ist der Anfang'

Diesen Monat sitzen wir für unsere Serie *Ateliers in de Rand* am Zeichentisch der Illustratorin An Candaele. In diesem Frühjahr hat sie ein Bilderbuch über ein Entlein fertiggesteld, dat nicht schlafen gehen will. 'Das Geheimnis von Bilderbüchern für die ganz Kleinen besteht im Reduzieren, Reduzieren, Reduzieren', erläutert An Candaele. 'Für diese Gruppe muss man ganz piktaal und stilisiert arbeiten, so dass sie das Bild umgehend erfassen können. Wenn man noch einen Hintergrund hinzueichnet mit einem Schrank, einer Tür, einer Katze und einem Blumentopf, dann geht das Bild verloren.' Wieviele Bücher sie bereits gezeichnet hat, kann An so auf Anhieb gar nicht sagen, was ihr aber an ihrer Arbeit am meisten gefällt, weiß sie ganz genau. 'Das Schönste ist der Anfang. Man bekommt den Text vom Autor und daraus muss man etwas Besonderes machen.'

kwestie v a n s m a a k

Groente met unieke samenstelling

Doodstrompet

Bospaddestoelen bestaan voor ongeveer 90 % uit water, ze bevatten geen vet en brengen weinig calorieën aan. Dat betekent niet dat ze weinig voedingswaarde hebben. Ze bevatten veel mineralen en zijn een goede bron aan vitamine B2, maar desondanks zijn ze niet geschikt als vleesvervanger, al zitten ze wel vol eiwit en ijzer.

Paddestoelen hebben geen bladgroen, stengels of wortels. Planten die dat wel hebben kunnen via hun blad zonlicht omzetten in voedsel. Dat kunnen paddestoelen niet. Ze leven van afgestorven bladeren en takken of een afgestorven boomstam en verteren dode resten van planten en dieren. In de herfst vind je veel dood materiaal zoals afgestorven bladeren en planten. Daarom is dit dan ook het hoogseizoen voor het plukken van allerlei soorten paddestoelen.

Geheimzinnig

Paddestoelen werden vroeger als geheimzinnig beschouwd omdat ze in het midden van de nacht verschijnen en geen voedsel nodig hebben. De mysterieuze cirkels waarin de paddestoelen soms leefden, werden gezien als plaatsen waar hesken rituelen uitvoerden. Er zijn duizenden soorten paddestoelen die op grote schaal wereldwijd geoogst worden. Sommige soorten zijn zeer kostbaar omdat ze niet gecultiveerd kunnen worden, maar enkel in hun natuurlijke habitat worden gevonden. Eet nooit paddestoelen waaraan je twijfelt en kook ze altijd goed, want sommige eetbare paddestoelen zijn ongekookt nog steeds giftig.

De witte champignon is alom de bekendste paddestoel en heel het jaar door verkrijgbaar. Dit type paddestoel heet voluit *champignon de Paris*. Champignons kun je gebruiken als groente. Je kunt ze bakken, grillen, frituren, wokken of meekoken en verwerken in salades, een stoofpot, champignonsoep of er een champignonomelet van maken.

Ze zijn vers wanneer ze stevig en droog zijn en geen bruine vlekken vertonen. Champignons moet je schoonmaken met een borsteltje of met droog of bevochtigd keukenpapier. Je mag

ze niet wassen, want ze nemen veel vocht op en dan gaat de smaak verloren. Snij daarna de onderkant van de steeltjes af.

Hazerug

In het najaar krijgen we ook gemakkelijker de andere soorten op ons bord. Chef-kok Gregory Rousselle van brasserie De Goede Lucht verwerkt een mengeling van bospaddestoelen in zijn gerecht, o.a. de doodstrompet, in de culinaire wereld bekend onder zijn Franse naam *trompette de la mort* omdat het vruchtlichaam hol is als een trompet. Deze soort kun je vinden in loofbossen. De cantharel, ook wel hanekam of girolle genoemd, is één van de herkenbaarste van de niet cultiveerbare eetbare paddestoelen, voornamelijk te vinden in naald- en loofbossen, maar hier vrijwel niet meer te vinden. Hij moet geïmporteerd worden uit het zuiden en uit Oost-Europa. Daarbij nog schapenvoet (*pied du mouton*), ook soms gele stekelzwam genoemd, en ook nog het bronskleurig eekhoorntjesbrood, zeer geliefd omwille van zijn verfijnde smaak.

De kok maakt een wildgerecht van hazerug met een stoofpot van bospaddestoelen geserveerd met een puree van pompoen en knolselder. Hij borstelt de champignons eerst af en bakt ze met olijfolie in de pan met een sjalot en lookteentje erbij. Hij mengt er zout, peper en platte peterselie bij. Nadat ze even in de pan geweest zijn, gaan ze nog tien minuten in een gesloten braadpan met deksel. Dan komt het water uit de champignons en smelten de aroma's bij elkaar. De hazerug wordt met boter in de pan gebakken en geserveerd met een zoetzure saus op basis van bosbessen. De bospaddestoelen worden naast de hazerug geserveerd met een pompoen en selderpuree. Een echte lekkernij.

TEKST Anne Baekens

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in de rubriek *kwestie v a n s m a a k*, samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met chef-kok Gregory Rousselle van brasserie De Goede Lucht, Eigenbrakelsesteenweg 147 in Sint-Genesius Rode, 02 356 26 26.

Roger Van Vooren (56) is een freelance fotograaf uit Zaventem. Naast de surrealistische en melancholische reeks *Onderweg* – postkaarten met een hoek af, noemt hij ze zelf – maakt Roger ook sobere, indringende portretten. Hij heeft meerdere expo's in België op zijn actief en werd recent gevraagd als setfotograaf voor een nieuwe Vlaamse film. Roger blijft onderweg, zijn foto-credo blijft onveranderd: minder is meer.

www.rogervanvooren.com

Bruut beton, fijn horlogewerk

Een tijdlijn met de namen van honderd horlogemakers, van 1590 tot nu, prijkt in het huis van Andrzej Wachowicz uit Zaventem. 'Mijn droom is een *horloge d'officier* te maken. Die is zo fijn afgewerkt', zegt de Poolse bouwvakker. Wij nemen plaats tussen naai- en freesmachines, antieke klokken, koffiemolens en typemachines. Een oude grammofoon met hoorn zet de kunstsfeer.

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

BELANGRIJKSTE HERRINNERING

Mijn gelukkige jeugd op het platteland buiten Warschau.

MOOIESTE PLEK IN POLEN

De heuvel Wawel in Krakau, de vroegere Poolse hoofdstad.

DE GROOTSTE POOL

Jozef Pilsudski (1867-1935), vader van de Poolse staat.

iemand te kunnen logeren in je zoektocht naar een job', legt Andrzej uit. Via een Aalstenaar belandde hij in de particuliere bouwmarkt, het moment voor zijn vrouw om ook naar België te komen. Hun drie volwassen kinderen wonen in Polen. Sinds 2002 heeft Andrzej zijn eigen bvba, met vijf personeelsleden, waarin hij zelf de centrale verwarming, loodgieterij, sanitair en elektriciteit voor zijn rekening neemt. Sinds 2006 heeft hij de Belgische nationaliteit. 'Bij de federale parlementsverkiezingen van 13 juni 2010 mocht ik als bijzitter zetelen in de kiescommissie', zegt Andrzej trots.

Prettig

Andrzej woonde eerst in Molenbeek, daarna in hartje Brussel, sinds vier jaar in een leuk huurhuis in Zaventem. 'Ik geniet van deze plek. Al die planten en bomen, de mooie huizen, en de burelen niet te vergeten. Mijn overbuur Geert zie ik het meest. We drinken samen bier en ik leen zijn gereedschap. Hij houdt de post bij als ik op reis ga. Er is ook Roger, een voormalige steward bij de luchthaven en kunstenaar. Met hem ga ik samen kaarten, praten en drinken. Ook met Nathalie en Xavier, de kinderen van de eigenaar, heb ik een goed contact', zegt Andrzej.

Andrzej's blik wordt somber als hij het over de vernieling van zijn geboortestad Warschau heeft. 'Hitler heeft de stad en zijn historische huizen vernietigd. Met het Verdrag van Jalta in 1945 kwam Polen onder de Russische invloedssfeer. Daardoor staat Warschau nu vol lelijke Russische gebouwen. Als we in Jalta niet waren uitverkocht, hadden we al even ver gestaan als het westen.'

EN A builder having a whale of a time

'I forgot to keep my eye on the time', is an excuse the Polish-born Andrzej Wachowicz from Zaventem cannot use when he is late for an appointment. Fifteen clocks, watches and timepieces can be seen lying, standing and hanging in his living room, office and kitchen. Andrzej's slightly out-of-hand pastime is literally gaining ground in his home. The living room has looked very much like a workshop since the time this enthusiast agreed to repair his wife Barbara's antique clock and got bitten by the bug. He served an apprenticeship with his watchmaker friend Jozef Op de Beeck from Mechelen and is now restoring clocks for the Watchmaker's Museum. Building may be a more robust profession than repairing clocks and watches but it still calls for accuracy. Now a Belgian national, this Polish-born citizen arrived here in 1992 looking for work.

Ik was de tijd uit het oog verloren', is een excuus dat de Poolse Belg Andrzej Wachowicz niet kan inroepen als hij te laat op een afspraak verschijnt. In zijn woonkamer, bureau en keuken liggen, staan en hangen vijftien klokken, horloges, uurwerken. Die loerende tijd zou ons mateloos op de zenuwen werken, maar Andrzej vindt er zijn passie in. Zoals het klokje thuis tikt ... Bij de vraag 'wat is je hobby?' rolt de bouwvakker-loodgieter met zijn ogen en begint honderduit te vertellen. En ik? Ik krijg gratis een lesje basiskennis over de tikklokgeschiedenis.

Huiskamer atelier

Andrzej's licht ontspoorde tijdverdrijf wint letterlijk terrein in zijn huis. De woonkamer heeft veel weg van een atelier sinds de liefhebber de antieke klok van zijn vrouw Barbara repareerde

en de smaak te pakken kreeg. Hij ging in de leer bij vriend en horlogemaker Jozef Op de Beeck uit Mechelen en restaureert intussen klokken voor het Horlogeriemuseum. Hij reconstrueerde een tijdlijn met alle belangrijke horlogemakers sinds 1590, zoals Christian Huygens, Abraham-Louis Breguet en Robert Hooke. Honderd namen op acht bladzijden met plakband aan elkaar gekleefd.

De zin voor techniek zit de 60-jarige Andrzej in het bloed. Als bouwvakker kan hij robuuster werken dan als horlogemaker, maar juist moet het zijn. Deze nieuwe Belg kwam in 1992 naar ons land, op zoek naar werk. 'In Warschau had ik een eigen zaak, maar de economie draaide niet goed. Ik vond eerst zwaar fysiek werk in een firma in Duitsland, maar die ging failliet. Een vriend woonde en werkte in België en zo ben ik hier terecht gekomen. Het is handig bij